



STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA
U RAZDOBLJU
od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2022.



Direkcija nacionalnih centara za borbu protiv
krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog
novca



HNB

EUROSUSTAV

STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA I KOVANICAMA

1. siječnja – 31. prosinca 2022.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice ostalih valuta	4
Krivotvorene kovanice	5

Krivotvorene novčanice kune

Tijekom 2022. iz optjecaja su izdvojena 133 komada krivotvorenih novčanica kune, što je smanjenje od 32,8% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u 2021. godini, kada je iz optjecaja izdvojeno 198 komada.

Uzme li se u obzir da je prosječno u 2022. godini u optjecaju bilo 288,4 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirano prosječno 0,5 komada krivotvorenih novčanica kune.

Godišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2013. do 2022. nalazi se u Tablici 1.

Tablica 1.

Broj izdvojenih i registriranih krivotvorenih novčanica kune, razdoblje od 2013. do 2022.

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj krivotvorenih novčanica kune	515	330	519	435	253	499	506	157	198	133

Najčešće krivotvoreni apoeni domaće valute bile su novčanice od 200 kuna s evidentiranih 47 komada i 1000 kuna s evidentiranih 46 komada, koje zajedno čine udio od 69,9% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune. Krivotvorene novčanice apoena 10, 20, 100 i 500 kuna zajedno čine udio od 30,1% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

Tablica 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0,0%	2,3%	2,3%	0,0%	4,5%	35,3%	21,0%	34,6%

Od siječnja do prosinca 2022. ukupno je evidentirano 437 komada krivotvorenih novčanica svih valuta koje su izdvojene iz optjecaja, što je smanjenje od 45,8% u odnosu na ukupan broj krivotvorenih novčanica svih valuta registriranih u istom razdoblju 2021. godine. Krivotvorine kune, s ukupno registrirana 133 komada, čine udio od 30,4% (Tablica 3.) u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja.

Tablica 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja

Valuta	HRK	EUR	USD	GBP	SEK
Udio u ukupnoj količini	30,4%	59,5%	8,0%	1,9%	0,2%

Krivotvorene novčanice ostalih valuta

U ukupnoj količini od 437 komada krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja najveći je udio krivotvorenih novčanica eura od 59,5%. Od ostalih valuta slijede krivotvorene novčanice američkog dolara s udjelom od 8,0%, funte sterlinga s udjelom od 1,9% i krivotvorene novčanice švedske krune s udjelom od 0,2%.

Tijekom 2022. iz optjecaja je izdvojeno 260 komada krivotvorenih novčanica eura, što je povećanje od 14,0% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih tijekom 2021., kada je iz optjecaja izdvojeno 228 komada. Godišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2013. do 2022. prikazano je u Tablici 4.

Tablica 4.

Broj izdvojenih i registriranih krivotvorenih novčanica eura, razdoblje od 2013. do 2022.

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj krivotvorenih novčanica eura	863	770	749	897	785	1.488	4.280	237	228	260

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura s udjelom od 37,3% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.).

Tablica 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	3,1%	12,7%	12,3%	37,3%	10,7%	5,8%	18,1%

Krivotvorene kovanice

Tijekom 2022. iz optjecaja je izdvojeno 2.025 komada krivotvorenih kovanica, od čega su sve krivotvorene kovanice valute euro. U odnosu na 2021. godinu, kada je iz optjecaja izdvojeno 8.074 komada krivotvorenih eurokovanica, količina registriranih krivotvorenih eurokovanica smanjila se za 74,9%. Godišnje kretanje broja krivotvorenih kovanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2013. do 2022. prikazano je u Tablici 6.

Tablica 6.

Broj izdvojenih i registriranih krivotvorenih kovanica eura, razdoblje od 2013. do 2022.

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj krivotvorenih kovanica eura	453	442	288	204	124	166	128	817	8.074	2.025

Iz optjecaja je izdvojeno 1.969 komada krivotvorina od 2 eura, 48 komada krivotvorina od 1 eura i 8 komada od 50 centa, s udjelima u ukupnoj količini evidentiranih krivotvorenih kovanica eura prikazanim u Tablici 7.

Tablica 7.

Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih kovanica eura

Apoen	0,50 €	1 €	2 €
Udio u ukupnoj količini	0,4%	2,4%	97,2%

Krivotvorene kovanice kune nisu evidentirane u 2022. Godišnje kretanje broja krivotvorenih kovanica kune izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2013. do 2022. prikazano je u Tablici 8.

Tablica 8.

Broj izdvojenih i registriranih krivotvorenih kovanica kune, razdoblje od 2013. do 2022.

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj krivotvorenih kovanica kuna	9	11	7	8	4	2	3	3	1	0

Krivotvorine registrirane u 2022. nisu izazvale znatniju financijsku štetu niti su količinom i kvalitetom izrade izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem u specijaliziranim institucijama ili u javnosti.

U poslovanju s gotovim novcem uvijek su prisutni rizici pojave i zaprimanja krivotvorenoga gotovog novca te rizici prijave. Tehničkom analizom krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu propisa Europske unije, odluka Europske središnje banke i odluke HNB-a o kontroli provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca eura.

Hrvatska narodna banka, prema svojim zakonskim obvezama, kontinuirano organizira i provodi osposobljavanje zaposlenika financijskih institucija te svih ostalih zainteresiranih sudionika koji rukuju novčanicama i kovanicama radi sprečavanja krivotvorenja i otkrivanja krivotvorina.

Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanica kune, eura i američkog dolara sustavno se provodi od 2009. godine, te je dosad obučeno više od 30.000 zaposlenika financijskih institucija.

U sklopu projekta uvođenja eura kao zakonskog sredstva plaćanja u Republici Hrvatskoj od srpnja 2021. Hrvatska narodna banka započela je s intenzivnom edukacijom ciljanih skupina. Za javnost i maloprodaju pokrenuta je internetska stranica *Euroedukacija* dostupna na poveznici <https://euro-edukacija.hnb.hr/>. Stranica je javno dostupna od srpnja 2022. godine i dosad je edukaciju prošlo više od 158.000 polaznika.

Edukacijskom izložbom Euro na kotačima s 27.665 posjetitelja u 27 gradova i manifestacijom Dani eura u četiri najveća grada Hrvatske šira je javnost imala priliku upoznati se s jednostavnim načinom provjere autentičnosti euronovčanica i zaprimiti materijale o euronovčanicama i eurokovanicama.

Od siječnja 2022. započela je i specijalistička obuka za zaposlenike Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Ministarstva financija – Carinske uprave i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Usto, Hrvatska narodna banka tijekom druge polovine 2022. godine, u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom udrugom poslodavaca i Hrvatskom udrugom banaka, održala je niz seminara, predavanja, radionica i *webinara* u 16 gradova za više od 2.000 sudionika. Posebna je pozornost pridana edukaciji djece te su održana predavanja za osnovnoškolce, srednjoškolce, studente i umirovljenike diljem Republike Hrvatske i pripremljeni su posebni materijale za sve uzraste.

Na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke na poveznici https://euro-edukacija.hnb.hr/courses/course-v1:HNB+NPO_Razina1+2022/course/ dostupni su tekstni i slikovni materijali o izgledu i zaštitnim obilježjima euronovčanica i eurokovanica koji se mogu pregledati, preuzeti i ispisati.

Osnovni je cilj edukacija naučiti polaznike provjeriti zaštitna obilježja novčanica i kovanica te ukazati na potrebu trajnog provođenja postupka provjere autentičnosti gotovog novca pri zaprimanju novčanica i kovanica, a sve kako bi se umanjila mogućnost zaprimanja krivotvorenog novca.



HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Sektor za gotov novac

Direkcija nacionalnih centara za borbu protiv krivotvorenja,
analizu novčanica i analizu kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4596 376

Telefaks: 01 4610 549

E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



Direkcija nacionalnih centara za borbu protiv
krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog
novca



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA I KOVANICAMA

1. siječnja – 31. prosinca 2021.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice ostalih valuta	4
Krivotvorene kovanice	5

Krivotvorene novčanice kune

Tijekom 2021. godine iz optjecaja je izdvojeno 198 komada krivotvorenih novčanica kune, što je povećanje od 26,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u 2020. godini, kada je iz optjecaja izdvojeno 157 komada krivotvorenih novčanica kune.

Uzme li se u obzir da je prosječno u 2021. godini u optjecaju bio 291,1 milijun komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirano prosječno 0,7 komada krivotvorenih novčanica kune.

Godišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2012. do 2021. nalazi se u Tablici 1.

Tablica 1.

Broj izdvojenih i registriranih krivotvorenih novčanica kune, razdoblje od 2012. do 2021.

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj krivotvorenih novčanica kune	315	515	330	519	435	253	499	506	157	198

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, koji s 98 komada registriranih primjeraka čini udio od 49,5% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune. Krivotvorene novčanice apoena 500, 50 i 1000 kuna zajedno čine udio od 40,9% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

Tablica 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0,0%	2,5%	2,0%	11,1%	5,1%	49,5%	19,2%	10,6%

Od siječnja do prosinca 2021. ukupno je registrirano 807 komada krivotvorenih novčanica svih valuta, što je povećanje od 77,8% u odnosu na ukupan broj krivotvorenih novčanica svih valuta registriranih u istom razdoblju 2020. godine. Krivotvorine kune, s ukupno registriranih 198 komada, čine udio od 24,5% (Tablica 3.) u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja.

Tablica 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja

Valuta	HRK	EUR	USD	CHF	GBP	DEM	SEK
Udio u ukupnoj količini	24,5%	28,3%	42,9%	2,4%	1,7%	0,1%	0,1%

Krivotvorene novčanice ostalih valuta

U ukupnoj količini od 807 komada krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio od 42,9% krivotvorenih novčanica američkog dolara, slijede krivotvorene novčanice eura s udjelom od 28,3%, krivotvorene novčanice švicarskog franka s udjelom od 2,4%, funte sterlinga s udjelom od 1,7% te krivotvorene novčanice njemačke marke i švedske krune s udjelima od po 0,1% po valuti.

Tijekom 2021. godine iz optjecaja je izdvojeno 228 komada krivotvorenih novčanica eura, što je smanjenje za 3,8% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih tijekom 2020., kada je iz optjecaja izdvojeno 237 komada krivotvorenih novčanica eura. Godišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2012. do 2021. prikazano je u Tablici 4.

Tablica 4.

Broj izdvojenih i registriranih krivotvorenih novčanica eura, razdoblje od 2012. do 2021.

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj krivotvorenih novčanica eura	861	863	770	749	897	785	1.488	4.280	237	228

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura s udjelom od 38,6% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura te novčanice od 20 i 100 eura, koje zajedno čine udio od 38,2% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.).

Tablica 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,4%	7,5%	22%	38,6%	16,2%	6,1%	9,2%

Krivotvorene kovanice

Tijekom 2021. godine iz optjecaja je izdvojeno 8.075 komada krivotvorenoga kovanog novca, od čega 1 komad krivotvorenoga kovanog novca kuna apoena 5 kuna i 8.074 komada krivotvorenih kovanica eura. U odnosu na 2020. godinu, kada je iz optjecaja bilo izdvojeno 817 komada krivotvorenih kovanica eura, količina registriranih krivotvorenih kovanica eura povećala se za 888,3%. Navedeno povećanje posljedica je aktivnosti provjere i prilagodbe uređaja za obradu novčanica i kovanica, koje Hrvatska narodna banka intenzivno provodi kod banaka s ciljem uspješnog i pravovremenog otkrivanja krivotvorina, kao i edukacije u sklopu Nacionalnog programa obuke. Godišnje kretanje broja krivotvorenih kovanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2012. do 2021. prikazano je u Tablici 6.

Tablica 6. Broj izdvojenoga i registriranoga krivotvorenoga kovanog novca eura, razdoblje od 2012. do 2021.

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj krivotvorenih kovanica eura	537	453	442	288	204	124	166	128	817	8.074

Iz optjecaja je izdvojen 7.371 komad krivotvorina od 2 eura, 466 komada krivotvorina od 1 eura i 237 komada od 50 centa, s udjelima u ukupnoj količini evidentiranoga krivotvorenoga kovanog novca eura prikazanima u Tablici 7.

Tablica 7.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih kovanica eura

Apoen	0,5 €	1 €	2 €
Udio u ukupnoj količini	2,9%	5,8%	91,3%

Godišnje kretanje broja krivotvorenih kovanica kuna izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2012. do 2021. prikazano je u Tablici 8.

Tablica 8. Broj izdvojenoga i registriranoga krivotvorenoga kovanog novca kuna, razdoblje od 2012. do 2021.

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj krivotvorenih kovanica kuna	20	9	11	7	8	4	2	3	3	1

Krivotvorine registrirane u 2021. nisu izazvale znatniju financijsku štetu niti su količinom i kvalitetom izrade izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem u specijaliziranim institucijama ili u javnosti. Jedan od razloga neznatnog povećanja broja krivotvorenih novčanica kuna u tijekom 2021. godine u odnosu na prethodnu 2020. jesu ublažene mjere opreza radi sprječavanja širenja pandemije virusa SARS-CoV-2, a koje se odnose na otvaranje ugostiteljskih i sportskih objekata, ublažavanje ograničavanja broja potrošača u trgovačkim lancima kao i ukidanje ograničenja putničkog prometa, a što je sve bilo na snazi većim dijelom 2020. godine.

U poslovanju s gotovim novcem uvijek su prisutni rizici pojave i zaprimanja krivotvorenog gotovog novca te rizici prijave. Tehničkom analizom krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu metodu "OSJETI – POGLEDAJ – TITRAJ – PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Kako bi još više približila provjeru autentičnosti novčanica javnosti, Hrvatska narodna banka izdala je seriju edukacijskih videa o zaštitnim obilježjima novčanica kuna. Za svaki apoen novčanice kune snimljena je videoanimacija u kojoj je detaljno opisan postupak provjere autentičnosti. Edukacijske videoanimacije mogu se naći na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke ili na YouTube kanalu Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Tijekom 2021. razvijena je i mrežna edukacijska aplikacija Nacionalni program obuke koja se sastoji od četiri edukacijska programa. Do sada su u rad pušteni edukacijski programi za obveznike Odluke o postupanju s neprikladnim i sumnjivim gotovim novcem (NN, br. 30/2021.) i specijalistička edukacija za zaposlenike Ministarstva unutarnjih poslova koji se u svakodnevnom radu susreću s krivotvorenim gotovim novcem. Pojediniosti o programu i postupak prijave u mrežnu edukacijsku aplikaciju objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. U pripremi je edukacija za zaposlenike u maloprodaji i javnost koja će biti puštena u rad polovicom ove godine.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Sektor za gotov novac

Direkcija nacionalnih centara za borbu protiv krivotvorenja,
analizu novčanica i analizu kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4596 376

Telefaks: 01 4610 549

E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



Direkcija nacionalnih centara za borbu protiv
krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog
novca



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH VALUTA

1. srpnja – 31. prosinca 2020.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	4

Krivotvorene novčanice kune

Od srpnja do prosinca 2020. iz optjecaja je izdvojeno 60 komada krivotvorenih novčanica kune, što je smanjenje od 73,7% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2019. godine, kada je iz optjecaja izdvojeno 228 komada krivotvorenih novčanica kune. U usporedbi s prvim polugodištem 2020. iz optjecaja je izdvojeno 38,1% manje krivotvorenih novčanica kuna, što je izravno povezano s pojavom pandemije virusa SARS-CoV-2, nametnutim ograničenjima koja se tiču putovanja i posljedično smanjenjem broja dolazaka turista.

Uzme li se u obzir da su prosječno u drugom polugodištu 2020. u optjecaju bila 283,4 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirano prosječno 0,7 komada krivotvorenih novčanica kune.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2016. do 2020. nalazi se u Tablici 1.

Tablica 1.

Broj krivotvorenih novčanica kune, registriranih polugodišnje, od 2016. do 2020.

Razdoblje	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.	2. pol. 2019.	1. pol. 2020.	2. pol. 2020.
Broj krivotvorenih novčanica kune	353	82	90	163	263	236	278	228	97	60

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 500 kuna, na koju otpada 29 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 48,3%, te novčanice od 200 i 20 kuna, koje zajedno čine udio od 41,6% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

Tablica 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0,0%	0,0%	13,3%	3,4%	0,0%	28,3%	48,3%	6,7%

Od srpnja do prosinca 2020. ukupno je registrirano 205 komada krivotvorenih novčanica svih valuta, što je smanjenje od 95,3% u odnosu na ukupan broj krivotvorenih novčanica svih valuta registriranih u istom razdoblju 2019. godine. U odnosu na prvo polugodište 2020. iz optjecaja je izdvojeno 17,7% manje krivotvorenih novčanica. Krivotvorine kune, s ukupno registriranih 60 komada, čine udio od 29,3% (Tablica 3.) u registriranim krivotvorenim novčanicama svih valuta.

Tablica 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica

Apoen	HRK	EUR	USD	GBP	CHF	BAM	DEM	PLN
Udio u ukupnoj količini	29,3%	52,7%	8,8%	5,8%	1,9%	0,5%	0,5%	0,5%

Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 205 komada krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio od 52,7% krivotvorenih novčanica eura, slijede krivotvorene novčanice američkog dolara s udjelom od 8,8%, krivotvorene novčanice funte sterlinga s udjelom od 5,8%, švicarskog franka s udjelom od 1,9% te krivotvorene novčanice konvertibilne njemačke marke i poljskog zlota s udjelima od po 0,5% po valuti.

Od srpnja do prosinca 2020. registrirano je ukupno 108 komada krivotvorenih novčanica eura, što je smanjenje od 97,3% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2019., kada je iz optjecaja izdvojeno 4.056 komada krivotvorenih novčanica eura. U odnosu na prvo polugodište 2020. iz optjecaja je izdvojeno 16,3% manje krivotvorenih novčanica eura.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2016. do 2020. prikazano je u Tablici 4.

Tablica 4.

Broj krivotvorenih novčanica eura, registriranih polugodišnje, od 2016. do 2020.

Razdoblje	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.	2. pol. 2019.	1. pol. 2020.	2. pol. 2020.
Broj krivotvorenih novčanica eura	206	691	211	574	1.203	285	224	4.056	129	108

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura s udjelom od 37,0% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura, te novčanice od 20 i 100 eura, koje zajedno čine udio od 37,0% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.).

Tablica 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,9%	7,4%	13,9%	37,0%	23,1%	5,6%	12,1%

Krivotvorine registrirane u drugom polugodištu 2020. nisu izazvale znatniju financijsku štetu niti su količinom i kvalitetom izrade izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem u specijaliziranim institucijama ili u javnosti. Jedan od razloga smanjenja broja krivotvorenih novčanica kuna u promatranom razdoblju 2020. godine u odnosu na isto razdoblje 2019. godine jesu poduzete mjere predostrožnosti radi sprječavanja širenja pandemije virusa SARS-CoV-2, a koje se odnose na zatvaranje ugostiteljskih i sportskih objekata, ograničavanje broja potrošača u trgovačkim lancima, kao i ograničavanje putničkog prometa.

Unatoč smanjenju broja registriranih primjeraka krivotvorenih novčanica, rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Tehničkom analizom krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI – POGLEDAJ – TITRAJ – PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Kako bi još više približila provjeru autentičnosti novčanica javnosti, Hrvatska narodna banka izdala je seriju edukativnih videa o zaštitnim obilježjima novčanica kuna. Za svaki apoen novčanice kune snimljena je videoanimacija u kojoj je detaljno opisan postupak provjere autentičnosti. Edukativne videoanimacije mogu se naći na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke ili na YouTube kanalu Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskome jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom. Letci i posteri o zaštitnim obilježjima novčanica eura mogu se preuzeti na internetskim stranicama Europske središnje banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Sektor za gotov novac

Direkcija nacionalnih centara za borbu protiv krivotvorenja,
analizu novčanica i analizu kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4596 376

Telefaks: 01 4610 549

E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



ODJEL ZA SUZBIJANJE KRIVOTVORENJA
I ANALIZU GOTOVOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH VALUTA

1. siječnja – 30. lipnja 2020.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	4

Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do lipnja 2020. iz optjecaja je izdvojeno 97 komada krivotvorenih novčanica kune, što je smanjenje od 65,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2019. godine, kada je iz optjecaja izdvojeno 278 komada krivotvorenih novčanica kune.

Uzme li se u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2020. u optjecaju bilo 269,5 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da su na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirana prosječno 0,4 komada krivotvorenih novčanica kune.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2015. do 2020. nalazi se u Tablici 1.

TABLICA 1.

Broj krivotvorenih novčanica kune, registriranih polugodišnje, od 2015. do 2020.

Razdoblje	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.	2. pol. 2019.	1. pol. 2020.
Broj krivotvorenih novčanica kune	304	353	82	90	163	263	236	278	228	97

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju se odnosi 38 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 39,2%, te novčanice od 1000 i 500 kuna, koje zajedno čine udio od 46,4% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

TABLICA 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0,0%	3,1%	4,1%	3,1%	4,1%	39,2%	33,0%	13,4%

Od siječnja do lipnja 2020. registrirano je 249 komada krivotvorenih novčanica svih valuta, što je smanjenje od 55% u odnosu na ukupan broj krivotvorenih novčanica svih valuta registriranih u istom razdoblju 2019. godine. Krivotvorine kune, s ukupno registriranih 97 komada, čine udio od 39% (Tablica 3.) u registriranim krivotvorenim novčanicama svih valuta.

TABLICA 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica

Apoen	HRK	EUR	USD	GBP
Udio u ukupnoj količini	39,0%	51,8%	8,8%	0,4%

Krivotvorene novčanice stranih valuta

Od siječnja do lipnja 2020. registrirano je ukupno 129 komada krivotvorenih novčanica eura, što je smanjenje od 42,4% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2019., kada su iz optjecaja izdvojena 224 komada krivotvorenih novčanica eura. Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2015. do 2019. prikazano je u Tablici 4.

TABLICA 4.

Broj krivotvorenih novčanica eura, registriranih polugodišnje, od 2015. do 2019.

Razdoblje	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.	2. pol. 2019.	1. pol. 2020.
Broj krivotvorenih novčanica eura	527	206	691	211	574	1.203	285	224	4.056	129

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura s udjelom od 54,3% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura te novčanice od 20 i 100 eura, koje zajedno čine udio od 32,6% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.).

TABLICA 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,0%	4,6%	17,1%	54,3%	15,5%	5,4%	3,1%

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2020. nemaju značajniju nominalnu vrijednost, a količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI – POGLEDAJ – TITRAJ – PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Kako bi još više približila provjeru autentičnosti novčanica javnosti, Hrvatska narodna banka izdala je seriju edukativnih videa o zaštitnim obilježjima novčanica kuna. Za svaki apoen novčanice kune snimljena je videoanimacija u kojoj je detaljno opisan postupak provjere autentičnosti. Edukativne videoanimacije mogu se naći na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke ili na YouTube kanalu Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojedini o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskome jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom. Letci i posteri o zaštitnim obilježjima novčanica eura mogu se preuzeti na internetskim stranicama Europske središnje banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Nacionalni centri za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612

Telefaks: 01 4610 549

E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



ODJEL ZA SUZBIJANJE KRIVOTVORENJA
I ANALIZU GOTOVOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA I KOVANOM NOVCU KUNE I STRANIH VALUTA

1. srpnja – 31. prosinca 2019.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	5

Krivotvorene novčanice kune

Od srpnja do prosinca 2019. iz optjecaja je izdvojeno 228 komada krivotvorenih novčanica kune, što je smanjenje od 3,4% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2018. godine, kada je iz optjecaja izdvojeno 236 komada krivotvorenih novčanica kune.

Uzme li se u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2019. u optjecaju bilo 276,1 milijun komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirano prosječno 0,8 komada krivotvorenih novčanica kune.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2015. do 2019. nalazi se u Tablici 1.

TABLICA 1.

Broj krivotvorenih novčanica kune, registriranih polugodišnje, od 2015. do 2019.

Razdoblje	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.	2. pol. 2019.
Broj krivotvorenih novčanica kune	215	304	353	82	90	163	263	236	278	228

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 89 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 39%, te novčanice od 1000 i 500 kuna koje zajedno čine udio od 46,9% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

TABLICA 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0,0%	0,9%	3,1%	0,4%	9,6%	39,0%	28,1%	18,9%

Od srpnja do prosinca 2019. registriran je 4.341 komad krivotvorenih novčanica svih valuta, što je povećanje od 608,2% u odnosu na ukupan broj krivotvorenih novčanica svih valuta registriranih u istom razdoblju 2018. godine. Krivotvorine kune, s ukupno registriranih 228 komada, čine udio od 5,3% (Tablica 3.) u registriranim krivotvorenim novčanicama svih valuta.

TABLICA 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica

Apoen	HRK	EUR	USD	GBP	BAM	SEK
Udio u ukupnoj količini	5,25%	93,43%	0,81%	0,37%	0,12%	0,02%

Krivotvorene novčanice stranih valuta

Od srpnja do prosinca 2019. iz optjecaja je izdvojeno 4.056 komada krivotvorenih novčanica eura, što je povećanje od 1.323,2% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2018., kada je iz optjecaja izdvojeno 285 komada krivotvorenih novčanica eura. Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2015. do 2019. prikazano je u Tablici 4.

TABLICA 4.

Broj krivotvorenih novčanica eura, registriranih polugodišnje, od 2015. do 2019.

Razdoblje	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.	2. pol. 2019.
Broj krivotvorenih novčanica eura	222	527	206	691	211	574	1203	285	224	4.056

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 500 eura (3.771 komad) s udjelom od 93% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.). Uzrok povećanog broja registriranih krivotvorenih novčanica od 500 eura jest prijevara prema fizičkoj osobi.

TABLICA 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,2%	0,1%	1,5%	3,8%	1,2%	0,2%	93%

Unatoč značajnijoj nominalnoj vrijednosti registriranih krivotvorenih novčanica eura, krivotvorine registrirane u drugom polugodištu 2019. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijave. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Kako bi još više približila provjeru autentičnosti novčanica javnosti, Hrvatska narodna banka izdala je seriju edukativnih videa o zaštitnim obilježjima novčanica kuna. Za svaki apoen novčanice kune snimljena je videoanimacija u kojoj je detaljno opisan postupak provjere autentičnosti. Edukativne videoanimacije mogu se naći na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke ili na YouTube kanalu Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskome jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom. Letci i posteri o zaštitnim obilježjima novčanica eura mogu se preuzeti na internetskim stranicama Europske središnje banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Nacionalni centri za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612
Telefaks: 01 4610 549
E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



ODJEL ZA SUZBIJANJE KRIVOTVORENJA
I ANALIZU GOTOVOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH VALUTA

1. siječnja – 30. lipnja 2019.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	5

Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do lipnja 2019. iz optjecaja je izdvojeno 278 komada krivotvorenih novčanica kune, što je povećanje od 5,7% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2018. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 263 komada krivotvorenih novčanica kune.

Uzme li se u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2019. u optjecaju bilo 254,3 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1,1 komad krivotvorenih novčanica kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2014. do 2019. predočeno je u Tablici 1.

TABLICA 1.

Broj krivotvorenih novčanica kune, registriranih polugodišnje, od 2014. do 2019.

Razdoblje	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.
Broj krivotvorenih novčanica kune	142	215	304	353	82	90	163	263	236	278

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 124 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 44,6%, te novčanice od 1000 i 500 kuna koje zajedno čine udio od 38,1% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

TABLICA 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0%	1%	0%	2,2%	14%	44,6%	14,8%	23,4%

Od siječnja do lipnja 2019. registrirano je 555 komada krivotvorenih novčanica svih valuta, što je pad od 62,7% u odnosu na ukupan broj krivotvorenih novčanica svih valuta registriranih u istom razdoblju 2018. godine. Krivotvorine kuna, s ukupno registriranih 278 komada, čine udio od 50,1% (Tablica 3.) u registriranim krivotvorenim novčanicama svih valuta.

TABLICA 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica

Apoen	HRK	EUR	USD	GBP	CHF	AUD	JPY
Udio u ukupnoj količini	50,1%	40,3%	4,5%	2%	2,7%	0,2%	0,2%

Krivotvorene novčanice stranih valuta

Od siječnja do lipnja 2019. registrirano je ukupno 224 komada krivotvorenih novčanica eura, što je pad od 81,4% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2018., kada je iz optjecaja izdvojeno 1203 komada krivotvorenih novčanica eura. Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2014. do 2019. predloženo je u Tablici 4.

TABLICA 4.

Broj krivotvorenih novčanica eura, registriranih polugodišnje, od 2014. do 2019.

Razdoblje	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.	1. pol. 2019.
Broj krivotvorenih novčanica eura	584	222	527	206	691	211	574	1203	285	224

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura (112 komada) s udjelom od 50,0% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.).

TABLICA 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,5%	1,3%	9,4%	50,0%	10,7%	1,8%	26,3%

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2019. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijave. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Kako bi još više približila provjeru autentičnosti novčanica javnosti, Hrvatska narodna banka izdala je seriju edukativnih video uradaka o zaštitnim obilježjima novčanica kuna. Za svaki apoen novčanice kune snimljena je video animacija u kojoj je detaljno opisan postupak provjere autentičnosti. Edukativne video animacije mogu se pronaći na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke ili na YouTube kanalu Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojednosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom. Letci i posteri o zaštitnim obilježjima novčanica eura mogu se preuzeti na internetskim stranicama Europske središnje banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Nacionalni centri za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612
Telefaks: 01 4610 549
E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



ODJEL ZA SUZBIJANJE KRIVOTVORENJA
I ANALIZU GOTOVOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH VALUTA

1. srpnja – 31. prosinca 2018.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	5

Krivotvorene novčanice kune

Od srpnja do prosinca 2018. iz optjecaja je izdvojeno 236 komada krivotvorenih novčanica kune, što je povećanje od 44,8% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2017. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 163 komada krivotvorenih novčanica kune.

Uzme li se u obzir da je prosječno u drugom polugodištu 2018. u optjecaju bilo 258 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirano prosječno 0,91 komad krivotvorenih novčanica kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2014. do 2018. navedeno je u Tablici 1. u nastavku.

TABLICA 1.

Krivotvorene novčanice kune, registrirane polugodišnje od 2014. do 2018.

Razdoblje	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.
Broj krivotvorenih novčanica kune	188	142	215	304	353	82	90	163	263	236

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 124 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 52,5% te novčanice od 50 i 500 kuna koje zajedno čine udio od 36,4% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

TABLICA 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0%	1,7%	2,1%	6,8%	3,0%	52,5%	29,7%	4,2%

U ukupnoj količini od 613 registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta od srpnja do prosinca 2018., krivotvorine kuna s ukupno registriranih 236 komada čine udio od 38,5% (Tablica 3.).

TABLICA 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Valuta	HRK	EUR	USD	GBP	BAM	PLN
Udio u ukupnoj količini	38,5%	46,5%	9,9%	4,7%	0,2%	0,2%

Krivotvorene novčanice stranih valuta

Od srpnja do prosinca 2018. registrirano je ukupno 285 komada krivotvorenih novčanica eura, što je pad od 50,4% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2017. godine, kada je iz optjecaja izdvojeno 574 komada krivotvorenih novčanica eura. Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2014. do 2018. navedeno je u Tablici 4. u nastavku.

TABLICA 4.

Krivotvorene novčanice eura, registrirane polugodišnje od 2014. do 2018.

Razdoblje	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.	2. pol. 2018.
Broj krivotvorenih novčanica eura	186	584	222	527	206	691	211	574	1203	285

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura (157 komada) s udjelom od 55,1% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.).

TABLICA 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,7%	4,6%	16,8%	55,1%	15,0%	3,9%	3,9%

Krivotvorine registrirane u 2018. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijave. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojedinih o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom. Letci i posteri o zaštitnim obilježjima novčanica eura mogu se preuzeti na internetskim stranicama Europske središnje banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Nacionalni centri za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612
Telefaks: 01 4610 549
E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



ODJEL ZA SUZBIJANJE KRIVOTVORENJA
I ANALIZU GOTOVOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH VALUTA

1. siječnja – 30. lipnja 2018.



Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	5

Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do lipnja 2018. iz optjecaja su izdvojena 263 komada krivotvorenih novčanica kune, što je povećanje od 192,2% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2017. godine, kada je iz optjecaja izdvojeno 90 komada krivotvorenih novčanica kune.

Uzme li se u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2018. u optjecaju bilo 231,7 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1,1 komad krivotvorenih novčanica kune.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2013. do 2018. predloženo je u Tablici 1.

TABLICA 1.

Krivotvorene novčanice kune, registrirane polugodišnje, od 2013. do 2018.

Razdoblje	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.
Broj krivotvorenih novčanica kune	160	188	142	215	304	353	82	90	163	263

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 139 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 52,9%, te novčanice od 100 i 500 kuna koje zajedno čine udio od 39,9% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune (Tablica 2.).

TABLICA 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0,0%	1,5%	2,7%	1,5%	4,9%	52,9%	35,0%	1,5%

U ukupnoj količini od 1486 registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta od siječnja do lipnja 2018. krivotvorine kune s ukupno registrirana 263 komada čine udio od 17,7% (Tablica 3.).

TABLICA 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica

Valuta	HRK	EUR	USD	GBP	CHF	HUF	AUD
Udio u ukupnoj količini	17,7%	80,9%	1,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

Krivotvorene novčanice stranih valuta

Od siječnja do lipnja 2018. registrirana su ukupno 1203 komada krivotvorenih novčanica eura, što je rast od 470,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2017., kada je iz optjecaja izdvojeno 211 komada krivotvorenih novčanica eura. Uzrok povećanog broja registriranih krivotvorenih novčanica od 500 eura su dvije prijave krivotvorinama loše kvalitete prema fizičkim osobama s udjelom od 99.1% u ukupnom broju registriranih krivotvorina od 500 eura. Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2013. do 2018. predloženo je u Tablici 4.

TABLICA 4.

Krivotvorene novčanice eura, registrirane polugodišnje, od 2013. do 2018.

Razdoblje	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.	1. pol. 2018.
Broj krivotvorenih novčanica eura	574	186	584	222	527	206	691	211	574	1203

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 500 eura (1044 komada) s udjelom od 86,8% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura (Tablica 5.).

TABLICA 5.

Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,1%	0,3%	1,9%	9,2%	1,4%	0,3%	86,8%

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2018. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem u specijaliziranim institucijama ni u javnosti. Također, nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijave. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka Hrvatske narodne banke o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenom jednostavne provjere "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisane na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kune i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskome jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom. Letci i posteri o zaštitnim obilježjima novčanica eura mogu se preuzeti na internetskim stranicama Europske središnje banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Nacionalni centri za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612
Telefaks: 01 4610 549
E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



NACIONALNI CENTRI ZA BORBU PROTIV
KRIVOTVORENJA I ANALIZU NOVČANICA I
KOVANOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH VALUTA

1. srpnja – 31. prosinca 2017.





Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	4



Krivotvorene novčanice kune

Od srpnja do prosinca 2017. iz optjecaja su izdvojena 163 komada krivotvorenih novčanica kune, što je povećanje od 98,8% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2016. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 82 komada krivotvorenih novčanica kune. Na cjelogodišnjoj razini uočljivo je smanjenje za 41,8%, uzimajući u obzir da je tijekom 2016. godine izdvojeno 435 komada krivotvorenih novčanica kune, a tijekom 2017. godine 253 komada.

Uzme li se u obzir da je prosječno u drugom polugodištu 2017. u optjecaju bilo 236,5 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirano prosječno 0,7 komada krivotvorenih novčanica kune.

TABLICA 1.

Polugodišnje kretanje krivotvorenih novčanica kune u razdoblju od 2013. do 2017.

Razdoblje	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.
Broj krivotvorenih novčanica kune	355	160	188	142	215	304	353	82	90	163



Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpadaju 94 registrirana primjerka krivotvorina kune ili 57,7%, te novčanice od 100 i 500 kuna, koje zajedno čine udio od 31,3% u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune.

TABLICA 2.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica kune

Apoen	5 kn	10 kn	20 kn	50 kn	100 kn	200 kn	500 kn	1000 kn
Udio u ukupnoj količini	0,0%	0,6%	0,6%	3,7%	12,9%	57,7%	18,4%	6,1%

Krivotvorene novčanice stranih valuta

Od srpnja do prosinca 2017. registrirano je ukupno 814 komada krivotvorenih novčanica svih valuta. Krivotvorine kune s ukupno registriranih 163 komada čine udio od 20%.

TABLICA 3.

Udio pojedinih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica

Valuta	HRK	EUR	USD	GBP	CHF
Udio u ukupnoj količini	20,0%	70,5%	7,0%	2,4%	0,1%



Registrirana su ukupno 574 komada krivotvorenih novčanica eura, što je pad od 16,9% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2016., kada je iz optjecaja izdvojen 691 komad krivotvorenih novčanica eura.

TABLICA 4.

Polugodišnje kretanje krivotvorenih novčanica eura u razdoblju od 2013. do 2017. u RH

Razdoblje	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.	2. pol. 2017.
Broj krivotvorenih novčanica eura	289	574	186	584	222	527	206	691	211	574

Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura (333 komada) s udjelom od 58% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura.

TABLICA 5.

Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica eura

Apoen	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €
Udio u ukupnoj količini	0,9%	1,9%	25,6%	58,0%	6,4%	3,0%	4,2%



Registrirane krivotvorine u drugom polugodištu 2017. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni značajniju financijsku štetu.

Rizik pokušaja prijevare krivotvorenim novcem ne može se isključiti. Ekspertizom krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje. Stoga Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka Hrvatske narodne banke o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Kako bi kvalitetnom educiranošću osoba koje u svakodnevnom poslovanju rade s gotovim novcem utjecala na pravodobno otkrivanje krivotvorenoga gotovog novca, Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija. Pojediniosti o programu obuke iz provjere autentičnosti gotovog novca i postupku prijave za obuku objavljeni su također na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kune i o postupku provjere njihove autentičnosti. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskom jeziku u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom Europska središnja banka, na čijim se internetskim stranicama navedeni materijali mogu i preuzeti.



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I
STRANIH VALUTA OD 1. SRPNJA DO 31. PROSINCA 2017.



HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Nacionalni centri za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3
HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612
Telefaks: 01 4610 549
E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



ODJEL NACIONALNIH CENTARA
ZA BORBU PROTIV KRIVOTVORENJA
I ANALIZU NOVČANICA I KOVANOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA I KOVANOM NOVCU KUNE I STRANIH VALUTA

1. siječnja – 30. lipnja 2017.





Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	7



Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do lipnja 2017. iz optjecaja je izdvojeno 90 komada krivotvorenih novčanica kune, što je pad od 74,5% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2016. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 353 komada krivotvorenih novčanica kune.

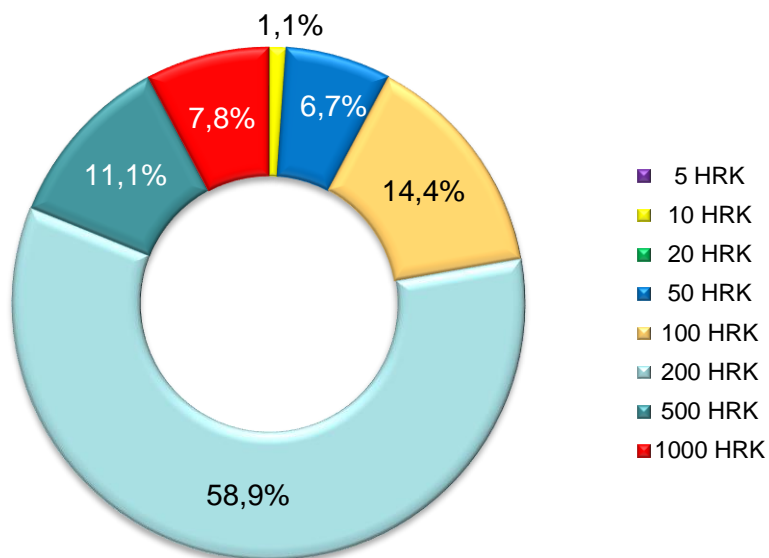
Uzme li se u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2017. u optjecaju bilo 211 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da su na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirana prosječno 0,4 komada krivotvorenih novčanica kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja od 2012. do 2017. predloženo je u Tablici 1.

TABLICA 1.

Krivotvorene novčanice kune, registrirane polugodišnje, od 2012. do 2017.

Razdoblje	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.
Broj krivotvorenih novčanica kune	155	355	160	188	142	215	304	353	82	90



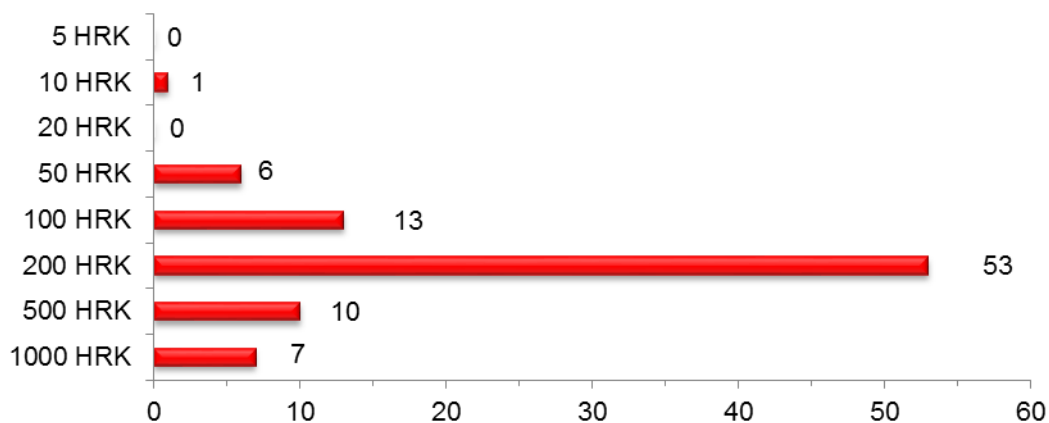
GRAFIKON 1.

Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kune, otkrivenih u optjecaju i analiziranih 1. siječnja - 30. lipnja 2017.

Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 53 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 58,9% (grafikoni 1. i 2.).

GRAFIKON 2.

Broj komada krivotvorenih novčanica kune po apoenima, otkrivenih u optjecaju i analiziranih 1. siječnja - 30. lipnja 2017.

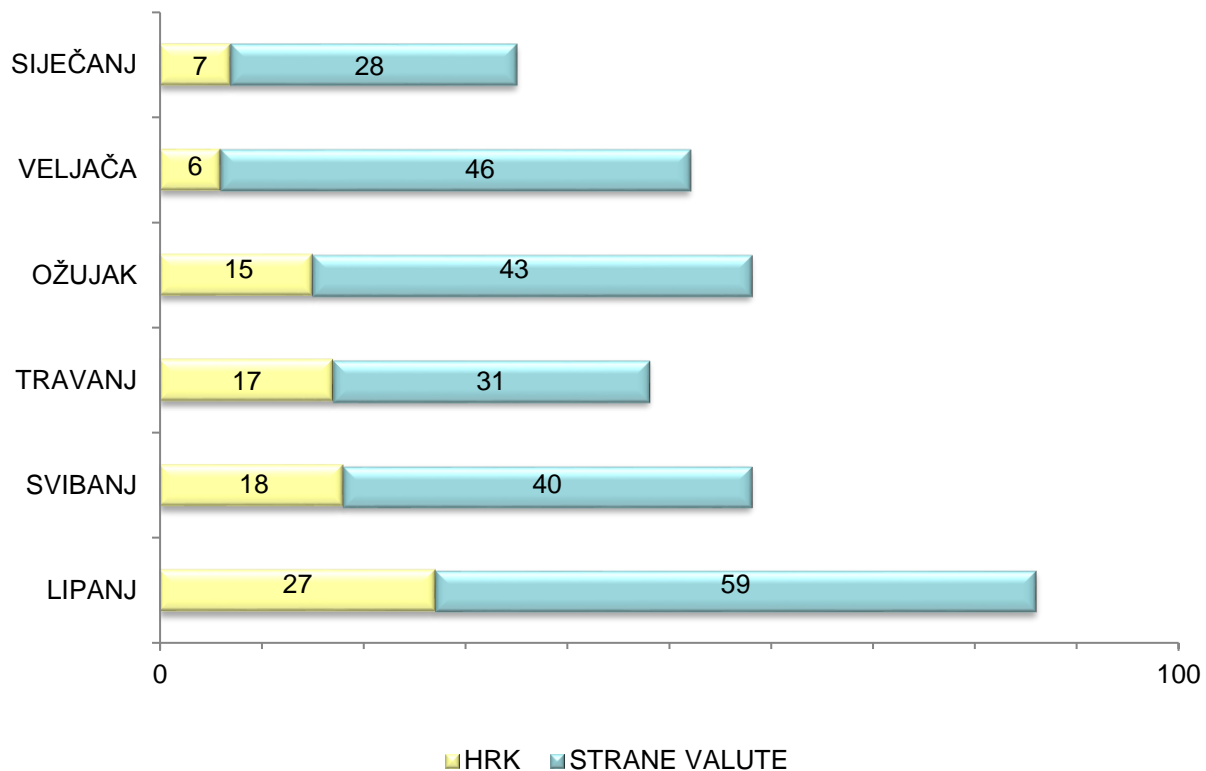




Apsolutni odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u prvoj polovini 2017. na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.

GRAFIKON 3.

Krivotvorene novčanice kune i stranih valuta, iskazane mjesečno, otkrivene u optjecaju i analizirane 1. siječnja do 30. lipnja 2017.

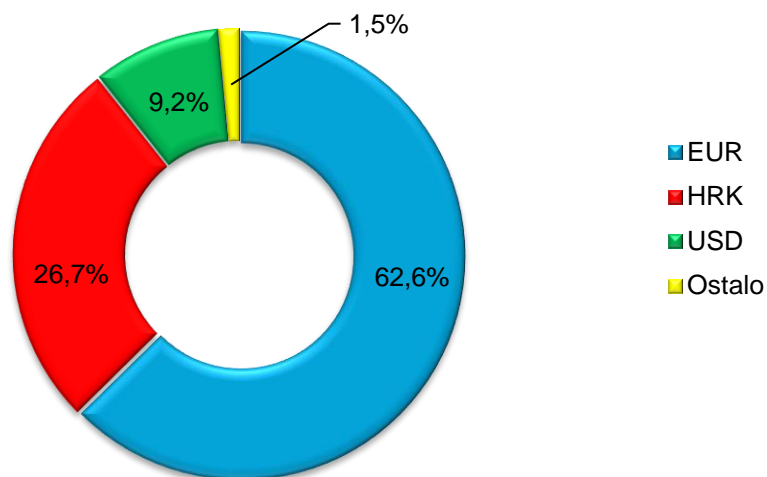




U ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta od siječnja do lipnja 2017. krivotvorine kuna s ukupno registriranih 90 komada čine udio od 26,7% (Grafikon 4.).

GRAFIKON 4.

Udio krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju 1. siječnja - 30. lipnja 2017.





Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 337 komada krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio (62,6%) krivotvorenih novčanica eura, slijede krivotvorene novčanice kune s udjelom od 26,7% te krivotvorine američkih dolara s udjelom od 9,2% (Grafikon 4.). Kategorija Ostalo, udjela 1,5%, odnosi se na krivotvorene novčanice funte sterlinga.

Od siječnja do lipnja 2017. registrirano je ukupno 211 komada krivotvorenih novčanica eura, što je porast od 2,4% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2016., kada je iz optjecaja izdvojeno 206 komada krivotvorenih novčanica eura. Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura (114 komada) s udjelom od 54% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura. Slijede krivotvorine od 20 eura s udjelom od 21,3% te krivotvorine od 100 eura s udjelom od 10,9%.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u petogodišnjem razdoblju od 2012. do 2017. predloženo je u Tablici 2.

TABLICA 2.

Krivotvorene novčanice eura, registrirane polugodišnje, od 2012. do 2017.

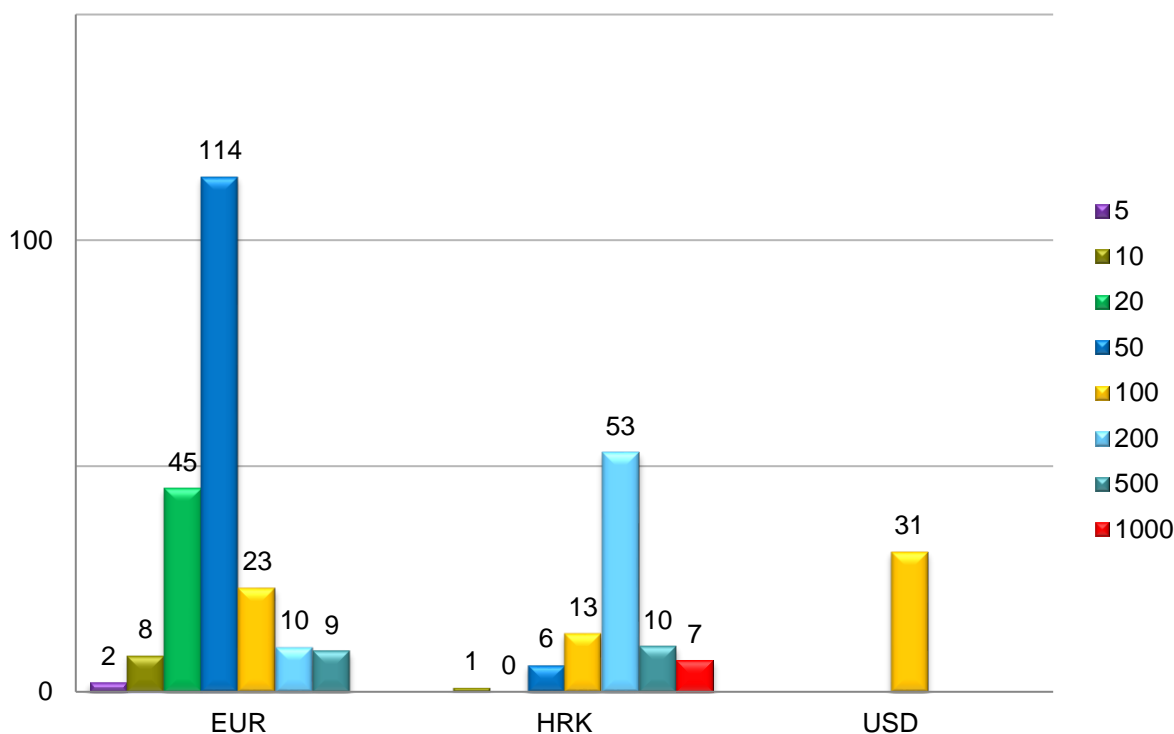
Razdoblje	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.	1. pol. 2017.
Broj krivotvorenih novčanica eura	554	289	574	186	584	222	527	206	691	211

U istom razdoblju registriran je ukupno 31 komad krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj smanjio za 56,9% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u istom razdoblju 2016., kada su iz optjecaja izdvojena 72 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara.



Od ostalih valuta registrirano je 5 krivotvorenih novčanica funte sterlinga.

U Grafikonu 5. prikazana je struktura krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara prema apoenima.



GRAFIKON 5.

Krivotvorene novčanice eura, kune i američkog dolara, otkrivene u optjecaju i analizirane 1. siječnja - 30. lipnja 2017.

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2017. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijave. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje



posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura izdala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom. Letci i posteri o zaštitnim obilježjima novčanica eura mogu se preuzeti na internetskim stranicama Europske središnje banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Odjel nacionalnih centara za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3

HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612

Telefaks: 01 4610 549

E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCAN



NCAK



ODJEL NACIONALNIH CENTARA
ZA BORBU PROTIV KRIVOTVORENJA
I ANALIZU NOVČANICA I KOVANOG NOVCA



STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH VALUTA

1. srpnja – 31. prosinca 2016.





STATISTIČKI PODACI O REGISTRIRANIM
KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA KUNE I STRANIH
VALUTA OD 1. SRPNJA DO 31. PROSINCA 2016.

Sadržaj

Krivotvorene novčanice kune	3
Krivotvorene novčanice stranih valuta	7



Krivotvorene novčanice kune

Od srpnja do prosinca 2016. iz optjecaja su izdvojena 82 komada krivotvorenih novčanica kune, što je pad od 73% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2015. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 304 komada krivotvorenih novčanica kune.

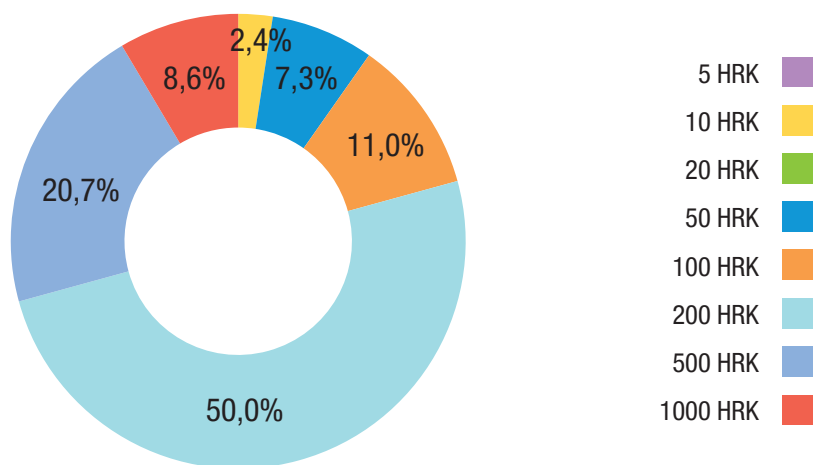
Uzevši u obzir da je prosječno u drugom polugodištu 2016. u optjecaju bilo 214,5 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 2,6 milijuna komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirana prosječno jedna krivotvorena novčanica kune odnosno 0,4 komada krivotvorenih novčanica kune na 1 milijun originalnih novčanica u optjecaju.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja u razdoblju od 2012. do 2016. godine predloženo je u Tablici 1.

TABLICA 1.

Krivotvorene novčanice kune, registrirane polugodišnje, od 2012. do 2016.

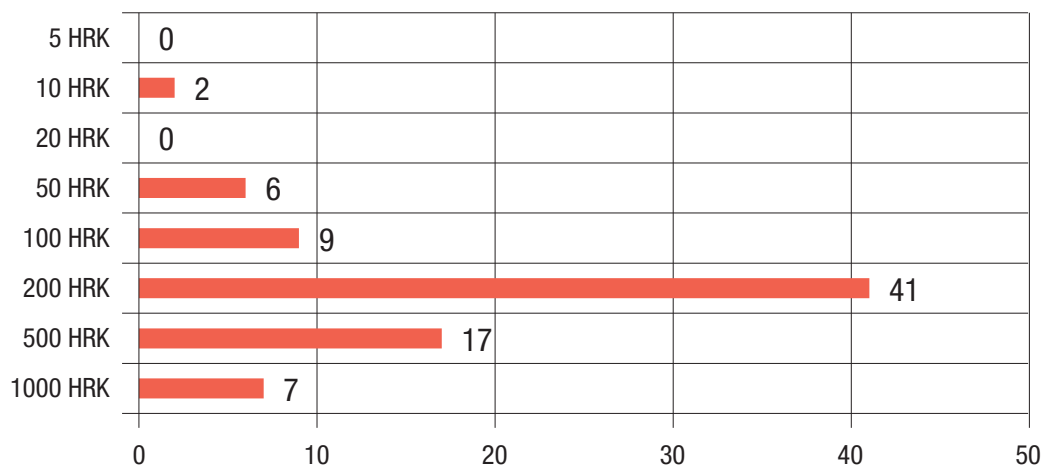
Razdoblje	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.
Broj krivotvorenih novčanica kune	160	155	355	160	188	142	215	304	353	82



GRAFIKON 1. Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kune, otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2016.

Najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju se odnosi 41 komad registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 50%, te novčanica od 500 kuna, na koju se odnosi 17 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 20,7% (grafikoni 1. i 2.).

GRAFIKON 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kune po apoenima, otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2016.

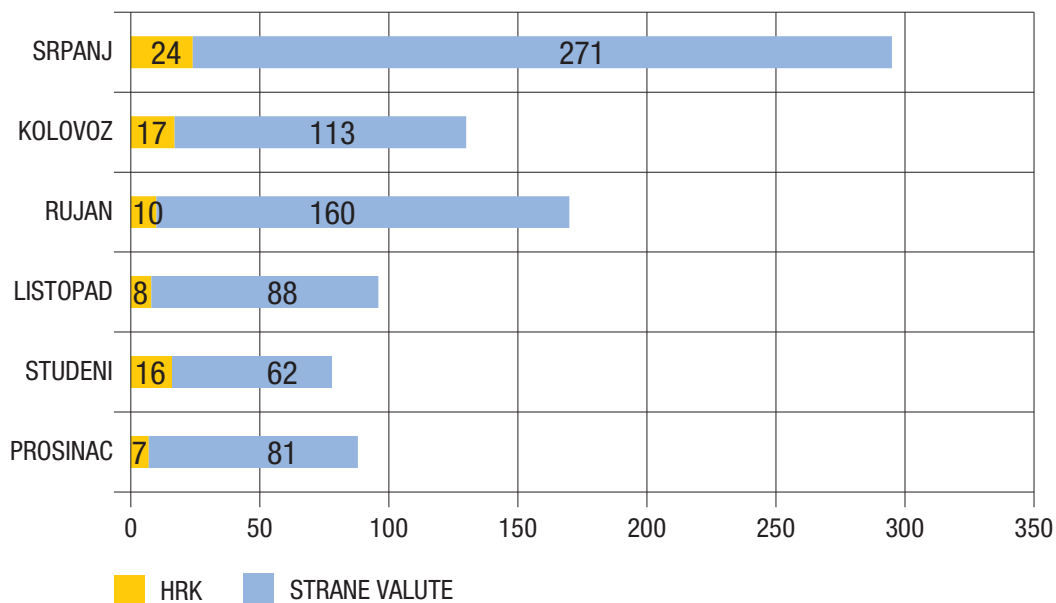




Apsolutni odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u drugoj polovini 2016. godine na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.

GRAFIKON 3.

Krivotvorene novčanice kune i stranih valuta, iskazane mjesečno, otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. srpnja do 31. prosinca 2016.

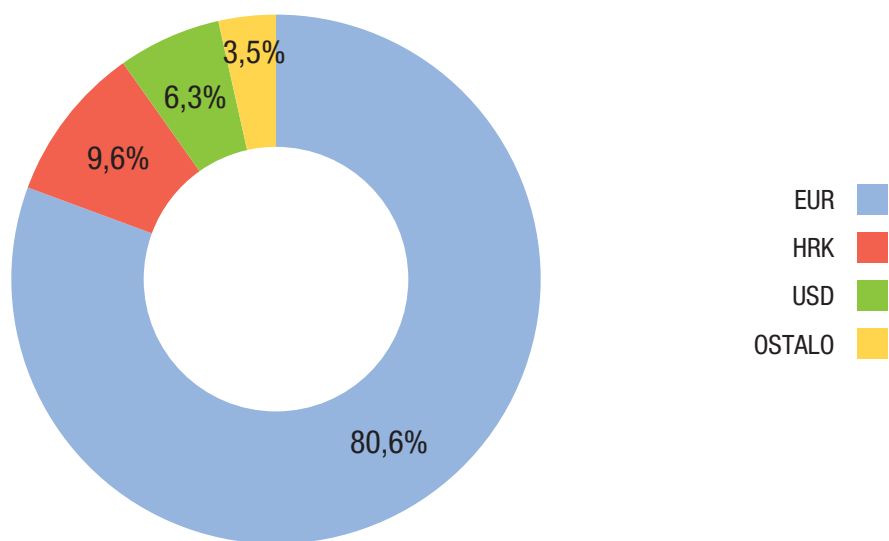




U ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta od srpnja do prosinca 2016. krivotvorine kune s ukupno registrirana 82 komada čine udio od 9,6% (Grafikon 4.).

GRAFIKON 4.

Udio krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju od 1. srpnja do 31. prosinca 2016.





Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 857 komada krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, 80,6%, krivotvorenih novčanica eura, slijede krivotvorene novčanice kune, s udjelom od 9,6%, te krivotvorene novčanice američkog dolara, s udjelom od 6,3% (Grafikon 4.). Kategorija Ostalo, udjela 3,5%, odnosi se na krivotvorene novčanice funte sterlinga, australskog dolara, kanadskog dolara i poljskog zlota.

Od srpnja do prosinca 2016. registriran je ukupno 691 komad krivotvorenih novčanica eura, što je porast od 31,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2015., kada je iz optjecaja izdvojeno 527 komada krivotvorenih novčanica eura. Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 500 eura (200 komada), s udjelom od 28,9% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura. Slijede krivotvorine od 50 eura, s udjelom od 28,2% te krivotvorine od 20 eura s udjelom od 24,2%.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u petogodišnjem razdoblju od 2012. do 2016. godine predočeno je u Tablici 2.

TABLICA 2.

Krivotvorene novčanice eura, registrirane polugodišnje, od 2012. do 2016.

Razdoblje	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.	2. pol. 2016.
Broj krivotvorenih novčanica eura	307	554	289	574	186	584	222	527	206	691

U istom razdoblju registrirana su ukupno 54 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj povećao za 1,9% u odnosu na broj



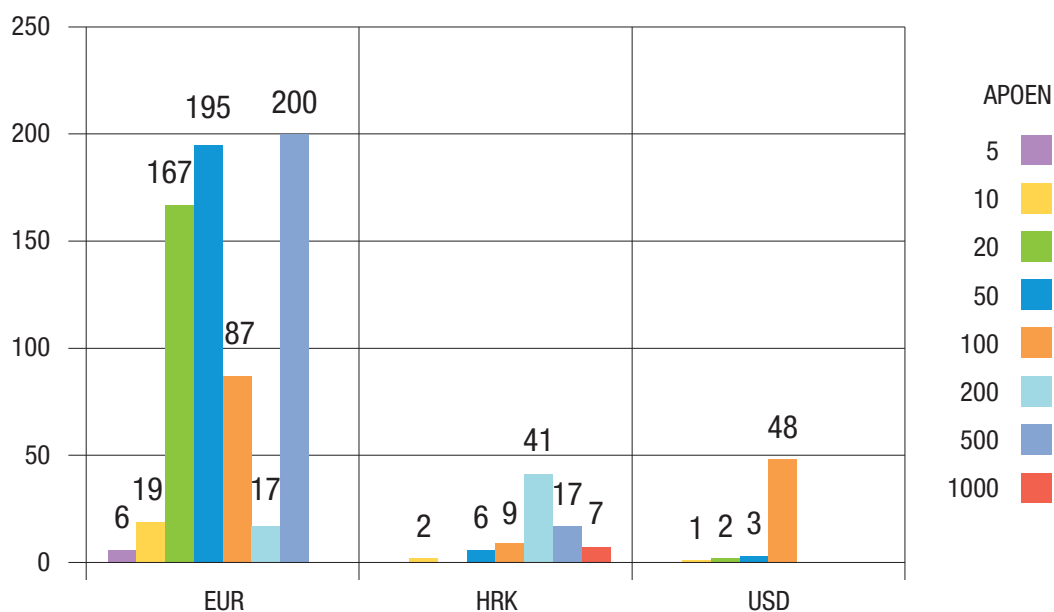
krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u istom razdoblju 2015., kada su iz optjecaja izdvojena 53 komada krivotvorenih novčanica te valute.

Od ostalih valuta registrirano je 27 krivotvorenih novčanica funte sterlinga te po jedan komad krivotvorene novčanice australskog dolara, kanadskog dolara i poljskog zlota.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara prema apoenima:

GRAFIKON 5.

Krivotvorene novčanice eura, kune i američkog dolara, otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. srpnja do 31. prosinca 2016.



Krivotvorine registrirane u drugom polugodištu 2016. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama, ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.



Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru 'OSJETI – POGLEDAJ – TITRAJ – PROVJERI' opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura tiskala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom, koja obavlja distribuciju na pisani zahtjev korisnika. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.



HRVATSKA NARODNA BANKA

HRVATSKA NARODNA BANKA

Direkcija trezora

Odjel nacionalnih centara za borbu protiv krivotvorenja
i analizu novčanica i kovanog novca

Trg hrvatskih velikana 3

HR-10002 Zagreb

Telefon: 01 4564 612

Telefaks: 01 4610 549

E-pošta: ncc.hr@hnb.hr

www.hnb.hr



NCBK



NCA



NCAK

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNE I STRANIH VALUTA

◀ 1. siječnja – 30. lipnja 2016. ▶

Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do lipnja 2016. iz optjecaja su izdvojena 353 komada krivotvorenih novčanica kune, što je porast od 64,2% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2015. godine, kada je iz optjecaja bilo izdvojeno 215 komada krivotvorenih novčanica kune.

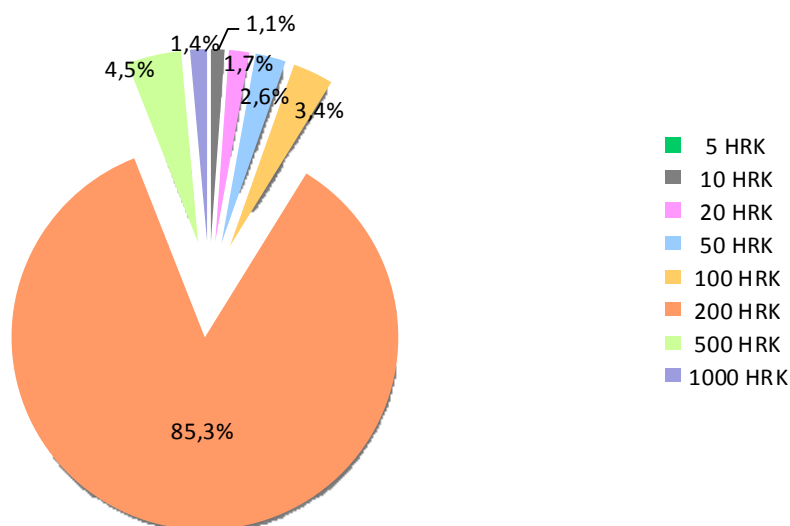
Uzme li se u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2016. u optjecaju bilo 179,8 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da su na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirane prosječno 2 krivotvorene novčanice.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja u razdoblju od 2011. do prvog polugodišta 2016. godine predočeno je u Tablici 1.

Tablica 1. Krivotvorene novčanice kune, registrirane polugodišnje, od 2011. do 2016.

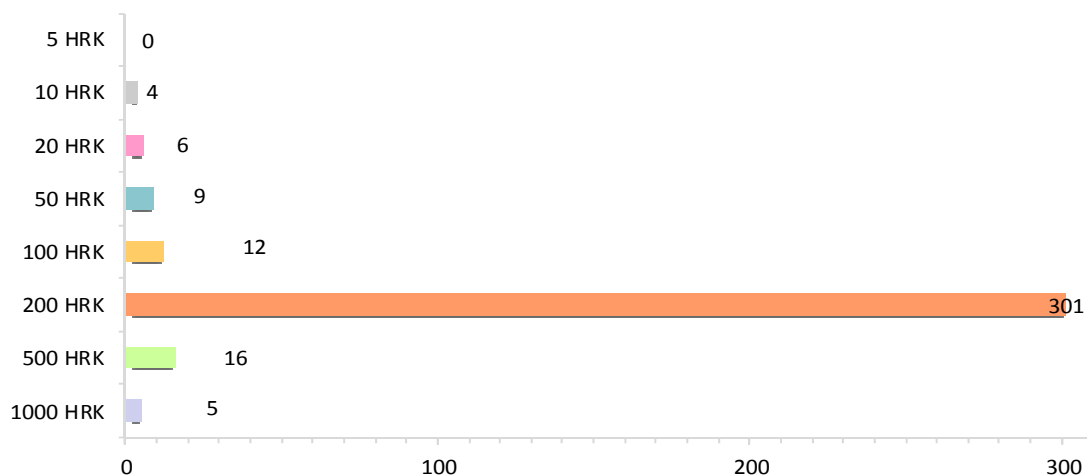
Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.
Broj krivotvorenih novčanica kune	183	261	160	155	355	160	188	142	215	304	353

Najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju se odnosi 301 komad registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 85,3%, novčanica od 500 kuna, na koju se odnosi 16 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 4,5%, te novčanica od 100 kuna s 12 komada ili 3,4% (grafikoni 1. i 2.).



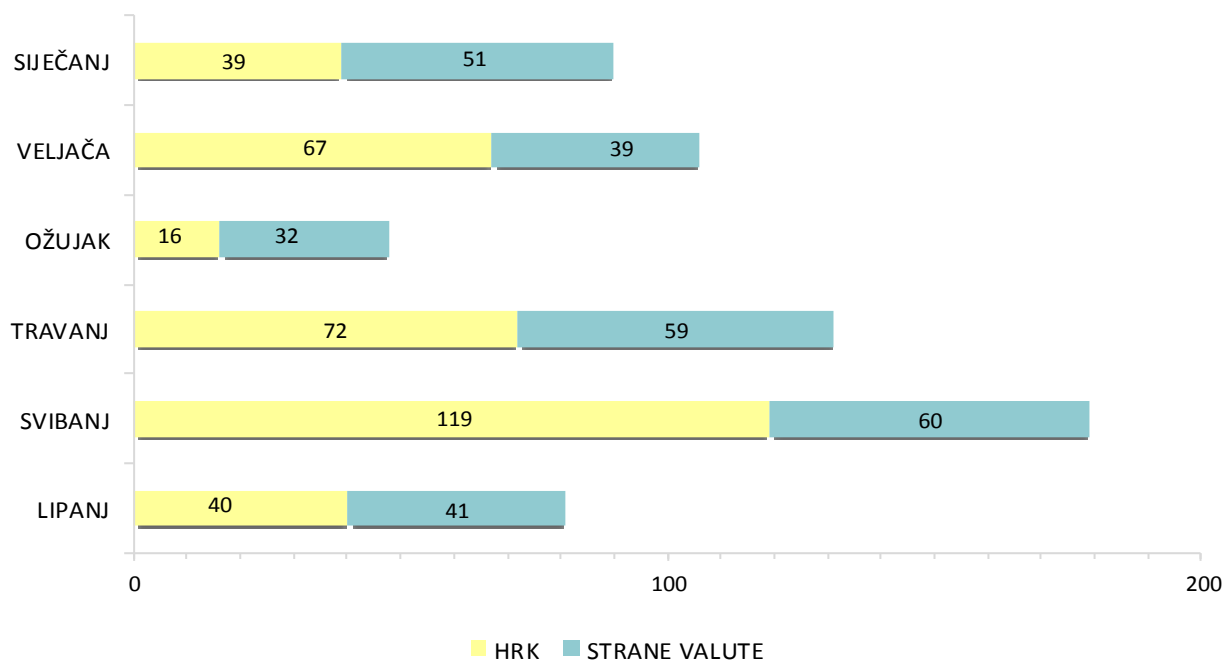
Grafikon 1. Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kune otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2016.

Znatan porast krivotvorina od 200 kuna zaustavljen je adekvatnim mjerama koje se odnose na upućeno upozorenje posebice trgovačkom sektoru.



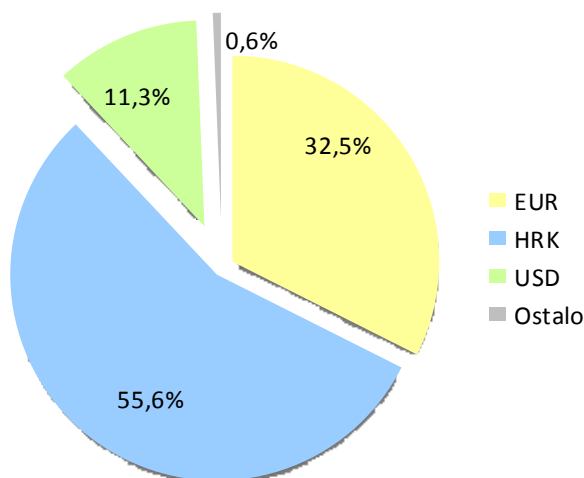
Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kune po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2016.

Apsolutni odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u prvoj polovini 2016. godine na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kune i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. siječnja do 30. lipnja 2016.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta od siječnja do lipnja 2016. krivotvorine kune s ukupno registrirana 353 komada čine udio od 55,6% (Grafikon 4.).



Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2016.

Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 635 komada krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, 55,6%, krivotvorenih novčanica kune, slijede krivotvorene novčanice eura, s udjelom od 32,5%, te krivotvorine američkog dolara, s udjelom od 11,3% (Grafikon 4.). Kategorija Ostalo, udjela 0,6%, odnosi se na krivotvorene novčanice funte sterlinga (0,5%) i kanadskog dolara (0,1%).

U promatranom razdoblju prvi je put evidentiran pad registriranih krivotvorina eura, dok je broj registriranih krivotvorina kune veći od broja registriranih krivotvorina eura, što je posljedica povećanja registriranih krivotvorenih novčanica od 200 kuna.

Od siječnja do lipnja 2016. registrirano je ukupno 206 komada krivotvorenih novčanica eura, što je pad od 7,2% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2015., kada su iz optjecaja bila izdvojena 222 komada krivotvorenih novčanica te valute. Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 50 eura (75 komada), s udjelom od 36,4%, i krivotvorine od 20 eura (69 komada), s udjelom od 33,5% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2011. do 2016. godine predočeno je u Tablici 2.

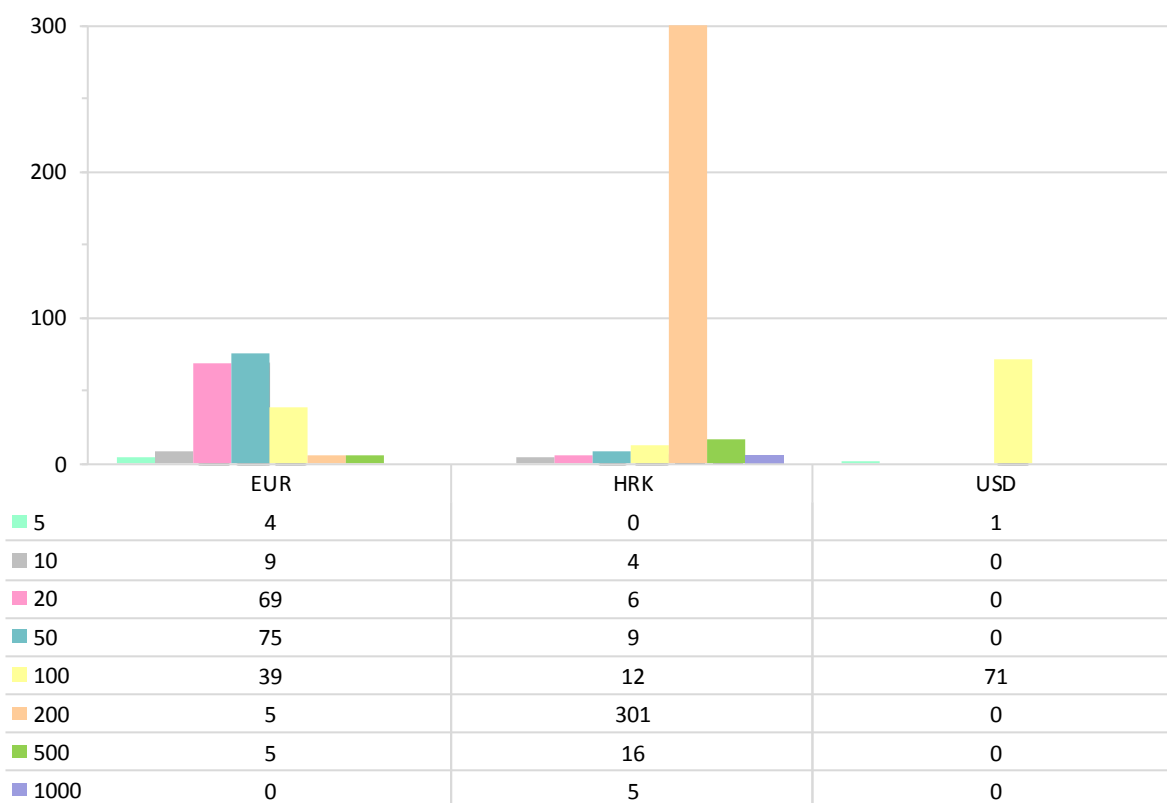
Tablica 2. Krivotvorene novčanice eura, registrirane polugodišnje, od 2011. do 2016.

Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.	1. pol. 2016.
Broj krivotvorenih novčanica eura	156	508	307	554	289	574	186	584	222	527	206

U istom razdoblju registrirana su 72 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara. Njihov se broj povećao za 10,8% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u istom razdoblju 2015., kada je iz optjecaja bilo izdvojeno 65 komada krivotvorenih novčanica te valute.

Od ostalih valuta registrirane su tri krivotvorene novčanice funte sterlinga i po jedna krivotvorena novčanica australskoga i kanadskog dolara.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura registriranih krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara.



Grafikon 5. Krivotvorene novčanice eura, kune i američkog dolara otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. siječnja do 30. lipnja 2016.

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2016. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem.

Prema utvrđenoj kakvoći izrade registrirane krivotvorine ocijenjene su kao loše. No, krivotvorena novčanica od 200 kuna imala je imitiran hologram (aplicirana komercijalna folija bez zapisa) koja zbog nedovoljne pozornosti pri rukovanju nije uočena posebno od strane blagajnika u maloprodaji, već je naknadno registrirana pri obradi pologa kod banaka.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI – POGLEDAJ – TITRAJ – PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojednosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura tiskala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom, koja obavlja distribuciju na pisani zahtjev korisnika. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNE I STRANIH VALUTA

◀ 1. srpnja – 31. prosinca 2015. ▶

Krivotvorene novčanice kune

Od srpnja do prosinca 2015. iz optjecaja su izdvojena 304 komada krivotvorenih novčanica kune, što je porast od 114,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kune registriranih u istom razdoblju 2014. godine, kada su iz optjecaja bila izdvojena 142 komada krivotvorenih novčanica kune.

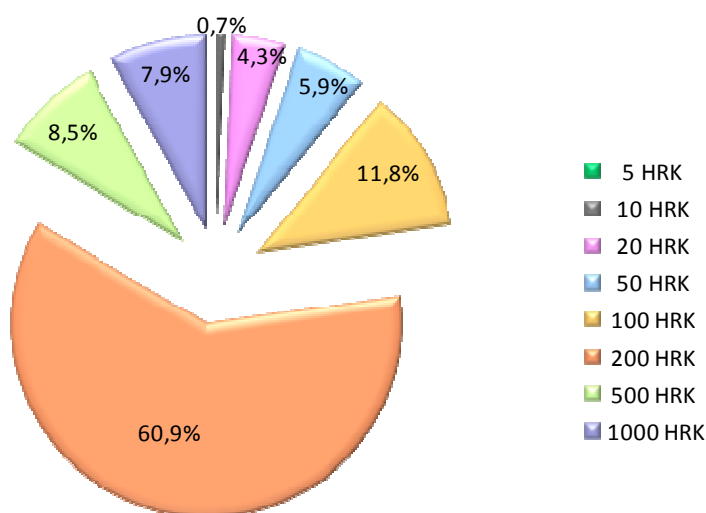
Uzme li se u obzir da je prosječno u drugom polugodištu 2015. u optjecaju bilo 195,6 milijuna komada novčanica kune, može se utvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1 krivotvoreni komad.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kune izdvojenih iz optjecaja u razdoblju od 2011. do 2015. godine predočeno je u Tablici 1.

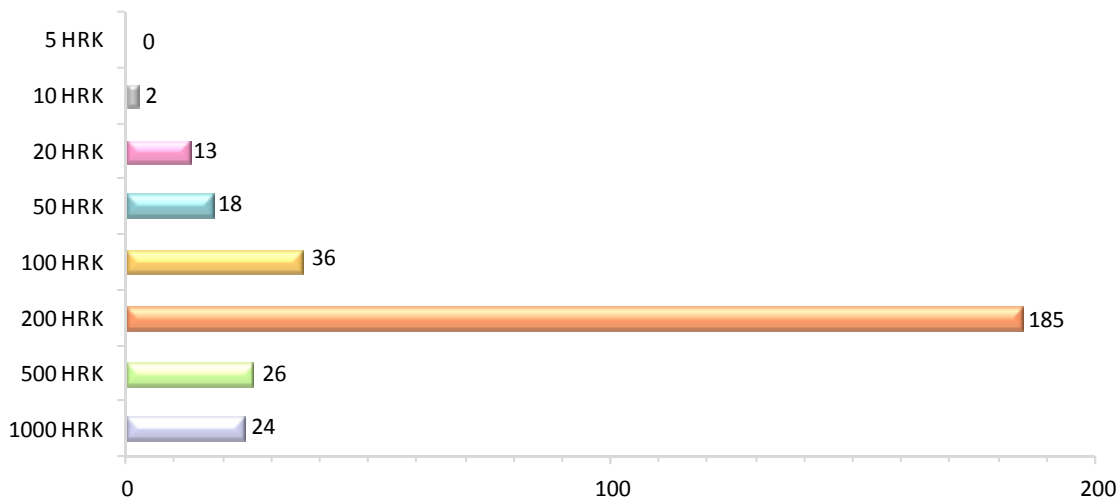
Tablica 1. Krivotvorene novčanice kune, registrirane polugodišnje, od 2011. do 2015.

Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.
Broj krivotvorenih novčanica kune	183	261	160	155	355	160	188	142	215	304

Najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 185 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 60,9% te novčanica od 100 kuna, na koju se odnosi 36 komada registriranih primjeraka krivotvorina kune ili 11,8% (grafikoni 1. i 2.).

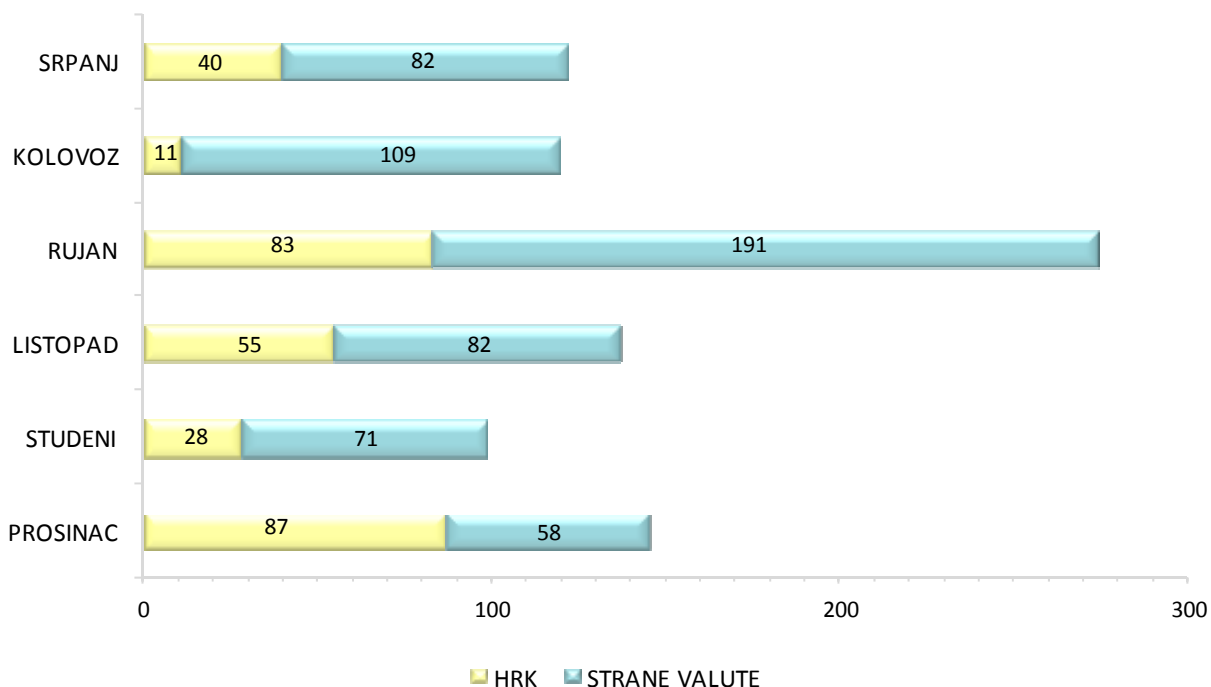


Grafikon 1. Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kune otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2015.



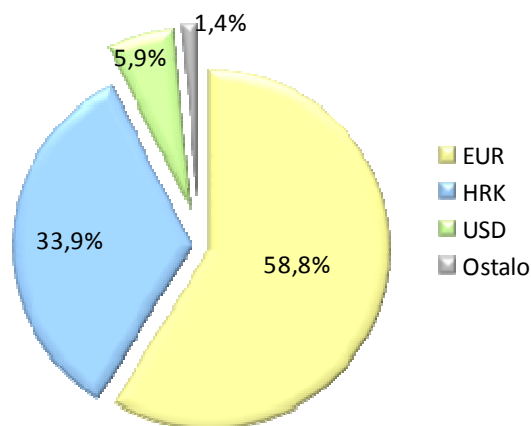
Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kune po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2015.

Apsolutni odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u drugoj polovini 2015. godine na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kune i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. srpnja do 31. prosinca 2015.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica svih valuta od srpnja do prosinca 2015. krivotvorine kune s ukupno registrirana 304 komada čine udio od 33,9% (Grafikon 4.).



Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2015.

Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 897 komada krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, 58,8%, krivotvorenih novčanica eura, slijede krivotvorene novčanice kune, s udjelom od 33,9% te krivotvorine američkog dolara, s udjelom od 5,9% (Grafikon 4.). Kategorija Ostalo, udjela 1,4%, odnosi se na krivotvorene novčanice konvertibilne marke, švicarskog franka, funte sterlinga i zlota.

Od srpnja do prosinca 2015. registrirano je ukupno 527 komada krivotvorenih novčanica eura, što je pad od 9,8% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju 2014., kada su iz optjecaja bila izdvojena 584 komada krivotvorenih novčanica eura. Iz optjecaja su u najvećem broju izdvojene krivotvorine od 20 eura (198 komada), s udjelom od 37,6% u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica eura.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2011. do 2015. godine predočeno je u Tablici 2.

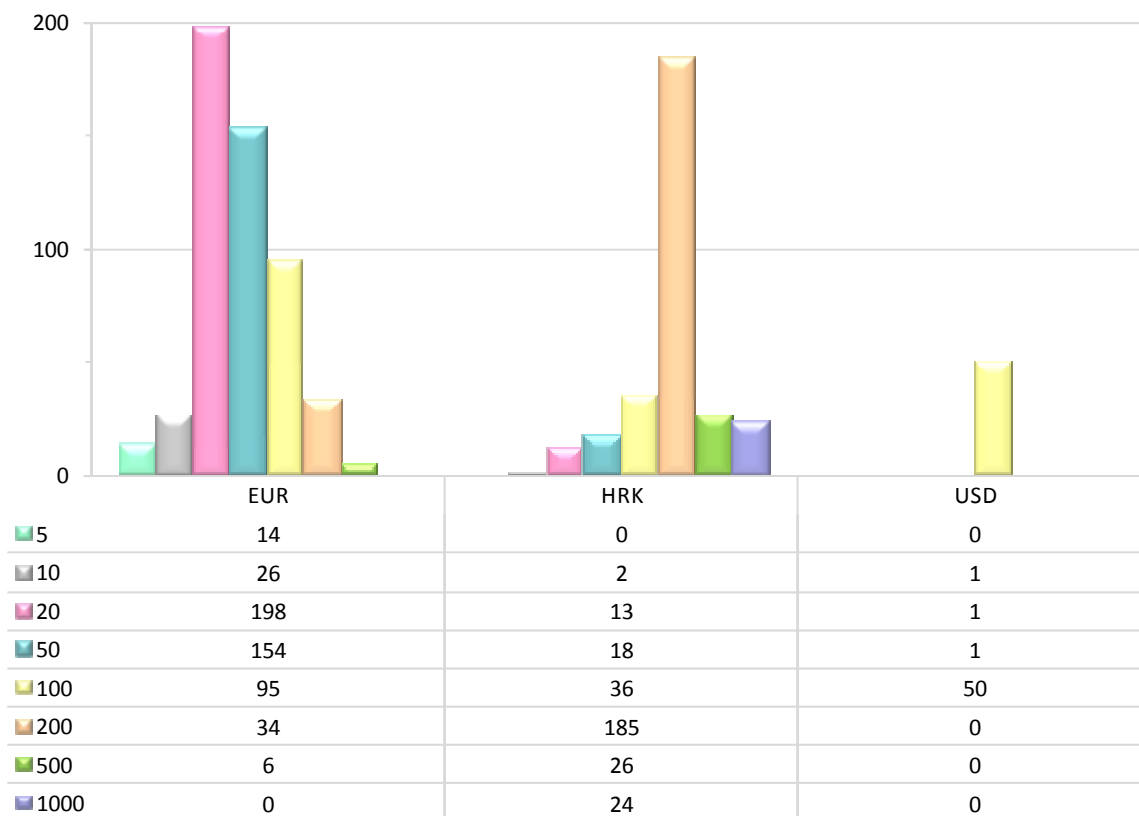
Tablica 2. Krivotvorene novčanice eura, registrirane polugodišnje, od 2011. do 2015.

Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.	2. pol. 2015.
Broj krivotvorenih novčanica eura	156	508	307	554	289	574	186	584	222	527

U istom razdoblju registrirana su 53 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara. Njihov se broj smanjio za 62,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u istom razdoblju 2014., kada je iz optjecaja bilo izdvojeno 140 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara.

Od ostalih valuta registrirane su četiri krivotvorene novčanice konvertibilne marke, dvije krivotvorene novčanice švicarskog franka, šest krivotvorenih novčanica funte sterlinga i jedna krivotvorena novčanica zlota.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura registriranih krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara.



Grafikon 4. Krivotvorene novčanice eura, kune i američkog dolara
otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. srpnja do 31. prosinca 2015.

Krivotvorine registrirane u drugom polugodištu 2015. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većih razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa

Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI – POGLEDAJ – TITRAJ – PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojednosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Edukativne letke i postere sa zaštitnim obilježjima novčanica eura tiskala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom, koja obavlja distribuciju na pisani zahtjev korisnika. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. siječnja – 30. lipnja 2015. ▶

Krivotvorene novčanice kune

Od početka siječnja do kraja lipnja 2015. godine registrirano je 215 komada krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja, što je porast od 14,4% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kuna registriranih u istom razdoblju 2014. godine.

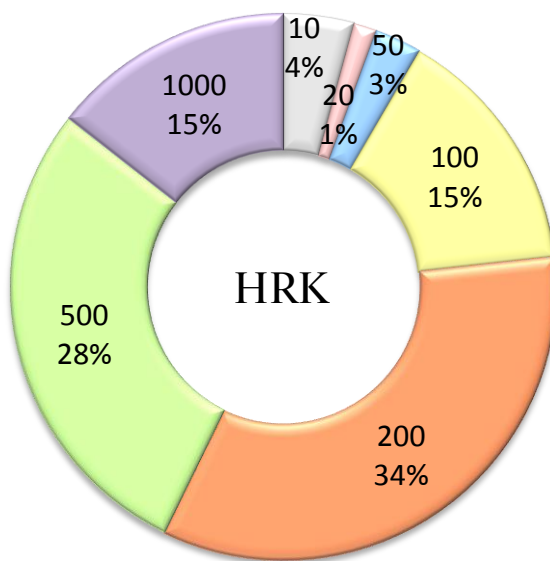
Uzme li se u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2015. u optjecaju bilo 176,6 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1 komad krivotvorene novčanice kuna.

Kretanje broja registriranih krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od početka 2011. godine do kraja lipnja 2015., na polugodišnjoj razini, predloženo je u Tablici 1.

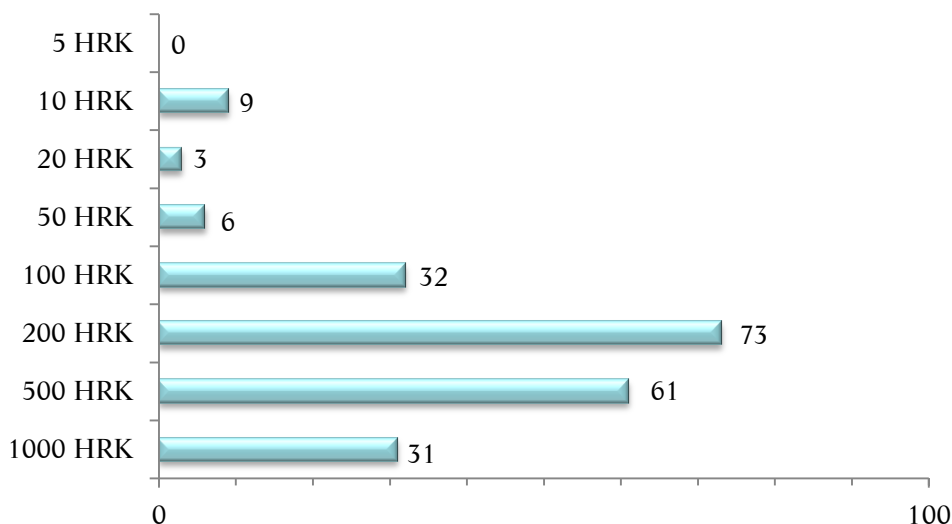
Tablica 1. Kretanje broja registriranih krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja

Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.
Broj krivotvorenih novčanica kuna	183	261	160	155	355	160	188	142	215

Najčešće krivotvoreni apoen domaće valute u promatranom razdoblju bila je novčanica od 200 kuna, na koju se odnose 73 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 34%, te novčanica od 500 kuna, na koju se odnosi 61 komad registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 28% (Grafikon 1.).

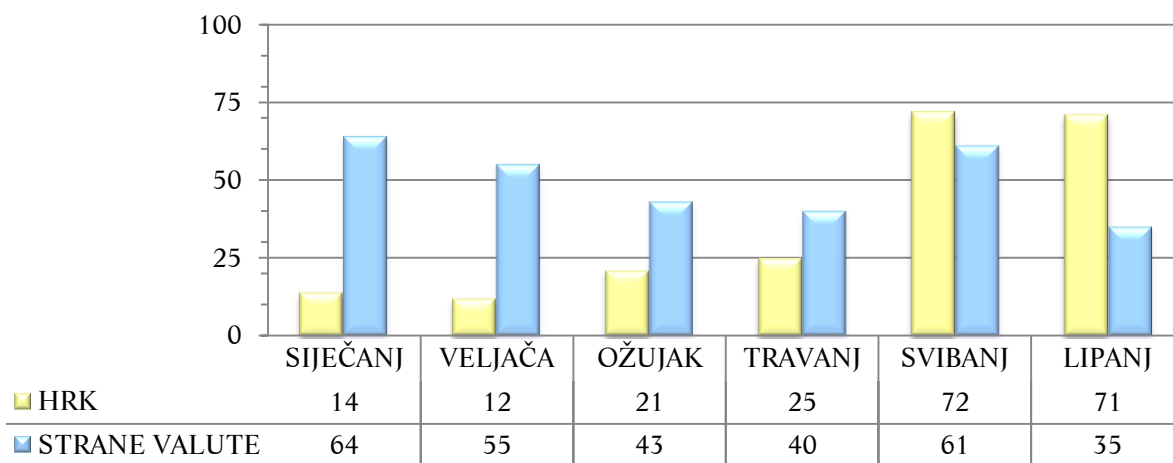


Grafikon 1. Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2015.



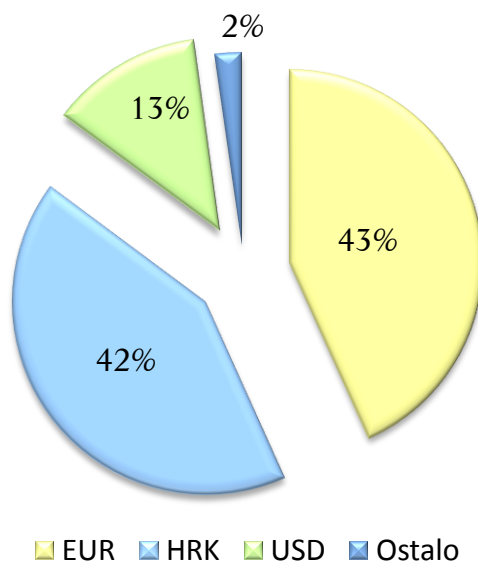
Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanicama kuna po apoenima izdvojenih iz optjecaja i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2015.

Apsolutni odnos krivotvorenih novčanicama domaće valute i krivotvorenih novčanicama stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja i analizirane u prvoj polovini 2015. godine na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta izdvojene iz optjecaja i analizirane mjesečno od 1. siječnja do 30. lipnja 2015.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanicama svih valuta od siječnja do lipnja 2015. godine krivotvorine kuna s registriranih 215 komada čine udio od 42 % (Grafikon 4.).



Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica po valutama u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2015.

Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 513 komada krivotvorenih novčanica svih valuta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, od 43%, krivotvorenih novčanica eura, slijede krivotvorene novčanice kune s udjelom od 42% te krivotvorene novčanice američkog dolara, s udjelom od 13% (Grafikon 4.). Kategorija Ostalo u Grafikonu 4. s udjelom od 2% odnosi se na krivotvorene novčanice australskog dolara, konvertibilne marke, kanadskog dolara, njemačke marke i funte sterlinga.

Od siječnja do lipnja 2015. izdvojena su iz optjecaja i registrirana 222 komada krivotvorenih novčanica eura, što je porast od 19,4% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. Najčešće registrirani apoen krivotvorenih novčanica stranih valuta u navedenom razdoblju bio je onaj od 50 eura, na koji se odnosilo 88 komada, što je porast od 35,4% u odnosu na prvo polugodište 2014.

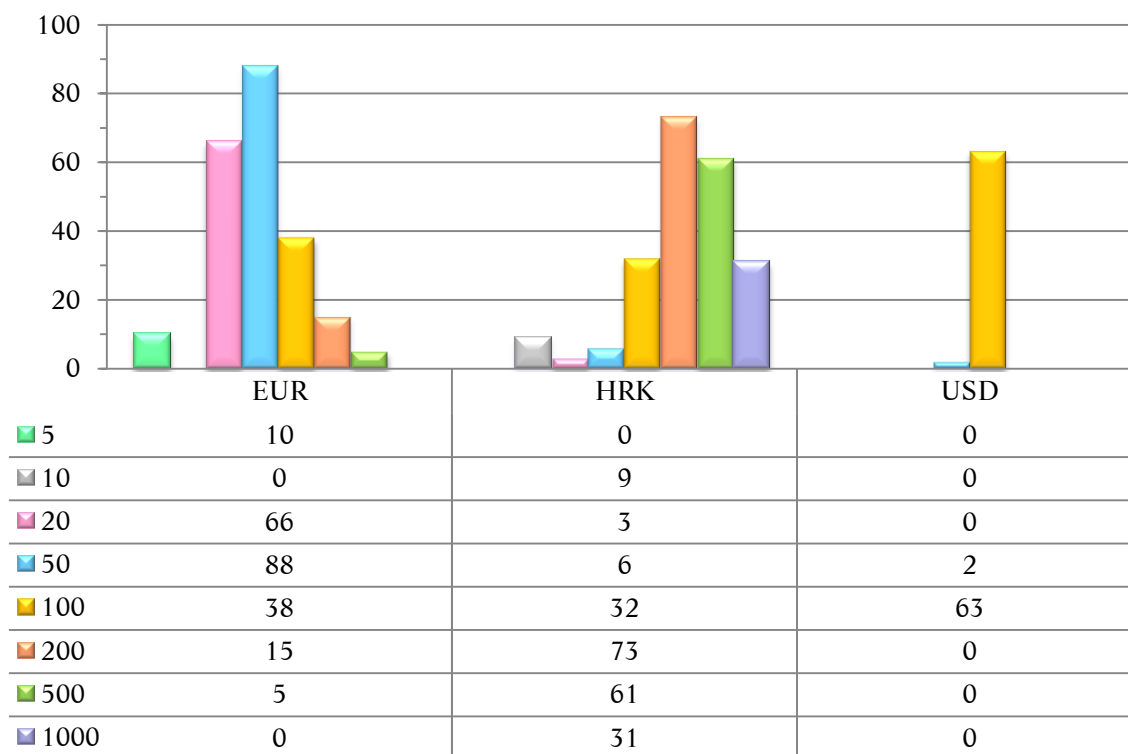
Kretanje broja registriranih krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja od početka 2011. godine do kraja lipnja 2015., na polugodišnjoj razini, predloženo je u Tablici 2.

Tablica 2. Kretanje broja registriranih krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja

Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.	1. pol. 2015.
Broj krivotvorenih novčanica eura	156	508	307	554	289	574	186	584	222

U istom razdoblju registrirano je 65 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj povećao za 30% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica te valute evidentiranih u istom razdoblju prošle godine. Također je registrirano šest komada krivotvorenih novčanica funte sterlinga, dva komada novčanica njemačke marke te po jedan komad krivotvorene novčanice australskog dolara, konvertibilne marke i kanadskog dolara.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura registriranih krivotvorenih novčanica eura, kune i američkog dolara.



Grafikon 5. Krivotvorene novčanice eura, kune i američkog dolara prema apoenima izdvojene iz optjecaja i analizirane od 1. siječnja do 30. lipnja 2015.

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2015. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većih razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI – POGLEDAJ – TITRAJ – PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojednosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura tiskala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom, koja obavlja distribuciju na pisani zahtjev korisnika. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. srpnja – 31. prosinca 2014. ▶

Krivotvorene novčanice kuna

Od srpnja do prosinca 2014. iz optjecaja su ukupno izdvojena 142 komada krivotvorenih novčanica kuna, što je pad od 11,3% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica registriranih u istom razdoblju 2013. godine.

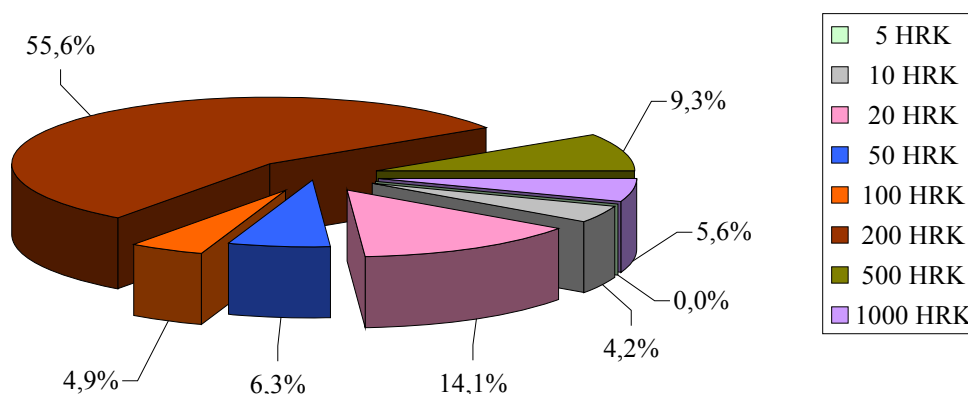
Uzme li se u obzir da je prosječno u drugom polugodištu 2014. u optjecaju bilo 181,6 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1 komad krivotvorene novčanice kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja u razdoblju od 2011. do 2014. godine predočeno je u Tablici 1.

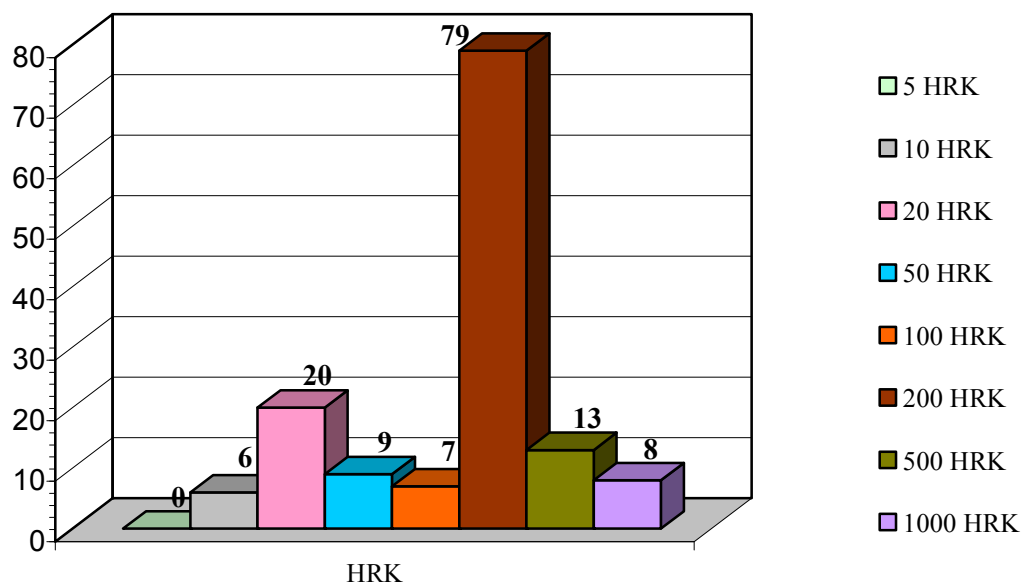
Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.
Broj krivotvorenih novčanica	183	261	160	155	355	160	188	142

Tablica 1. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od 2011. do 2014.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica svih vrsta od srpnja do prosinca 2014. krivotvorine kuna s ukupno registrirana 142 komada čine udio od 16,0%. Najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 79 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 55,6%, te novčanica od 20 kuna, na koju se odnosi 20 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 14,1% (Grafikon 1. i Grafikon 2.).

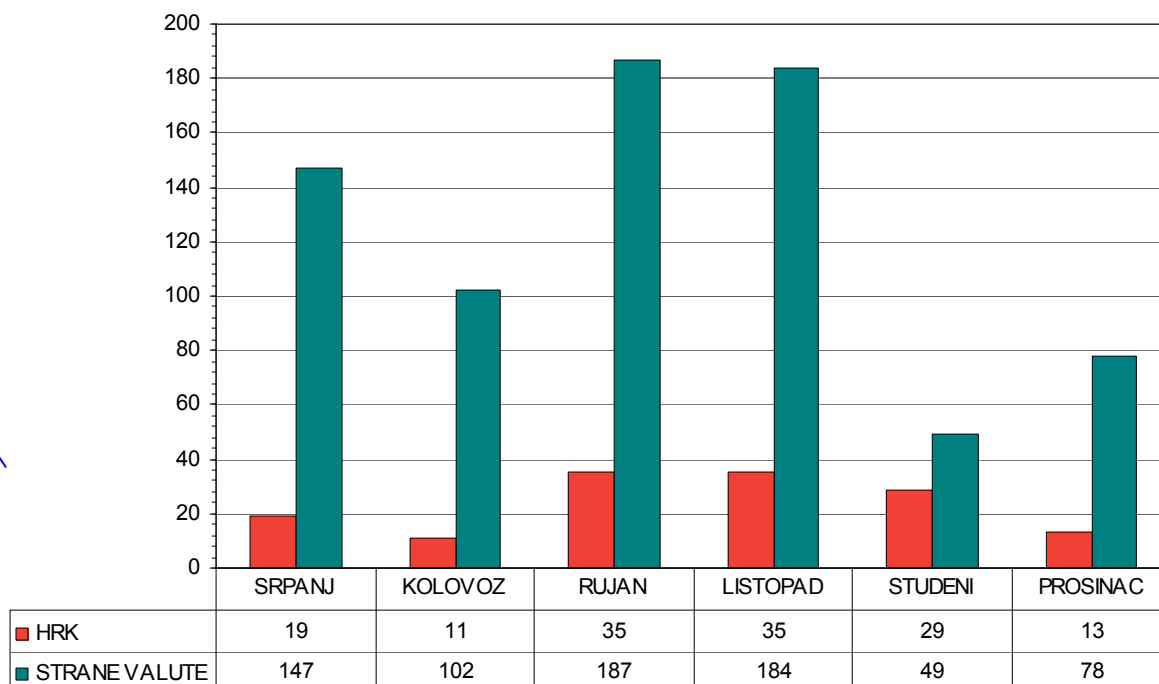


Grafikon 1. Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2014.



Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2014.

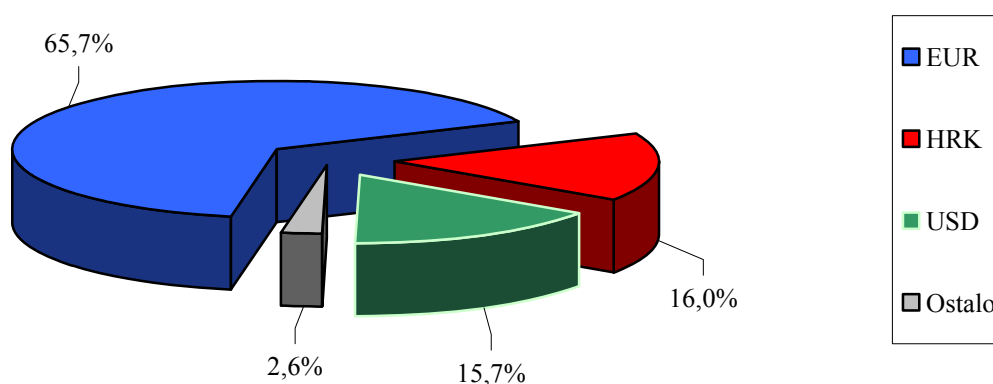
Apsolutni odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u drugoj polovini 2014. godine na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. srpnja do 31. prosinca 2014.

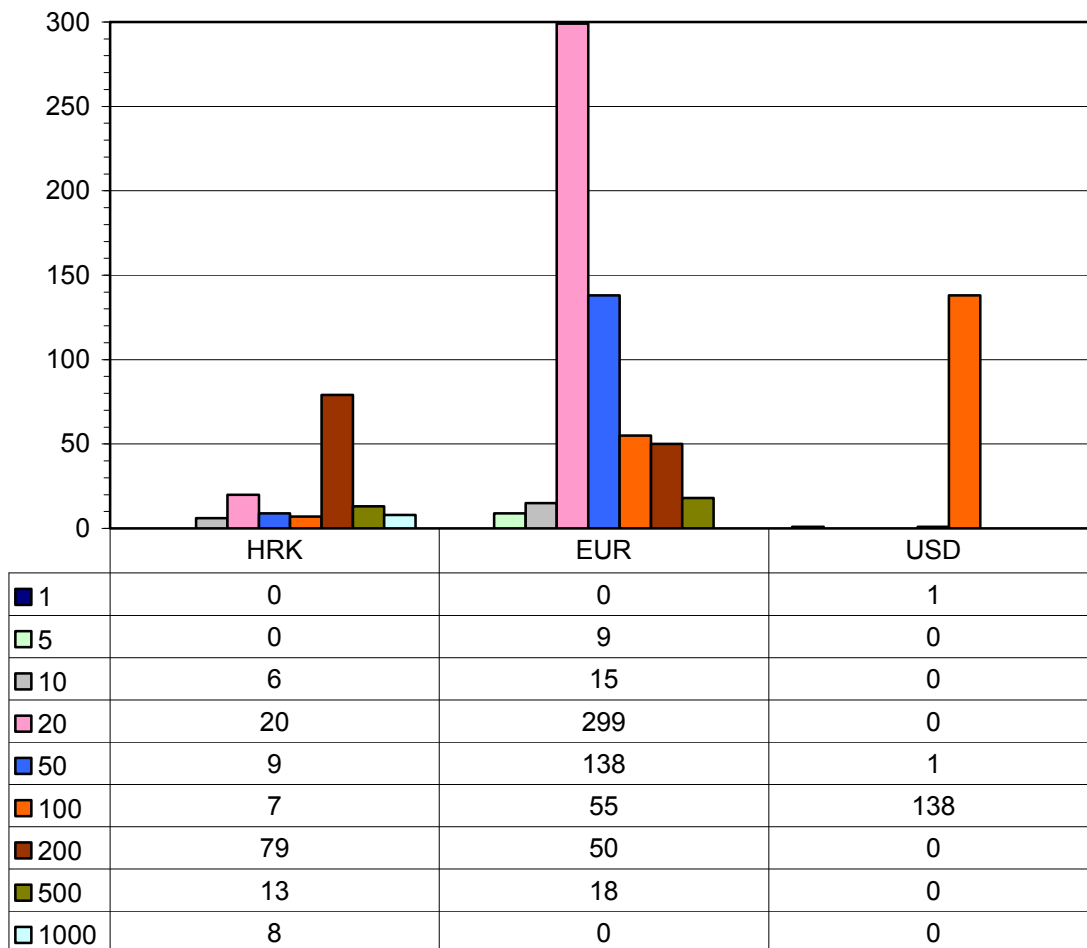
Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 889 komada krivotvorenih novčanica svih vrsta izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, od 65,7%, krivotvorenih novčanica eura (EUR), slijede krivotvorene novčanice kuna (HRK), s udjelom od 16,0%, te krivotvorine američkih dolara (USD), s udjelom od 15,7% (Grafikon 4.). Ostalo, s udjelom od 2,6%, odnosi se na krivotvorene novčanice funte sterlinga (GBP), kanadskog dolara (CAD) i konvertibilne marke (BAM).



Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica kuna, eura i američkih dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2014.

U grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura krivotvorenih novčanica prema valutama.



Grafikon 5. Krivotvorene novčanice prema valutama i apoenima otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. srpnja do 31. prosinca 2014.

Od srpnja do prosinca 2014. registrirana su ukupno 584 komada krivotvorenih novčanica eura, što je porast od 1,7% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. Najčešće izdvojeni krivotvoreni apoen strane valute u navedenom razdoblju bila je novčanica od 20 eura, na koju otpada 299 komada, što je porast od 90,4% u odnosu na drugo polugodište 2013.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2011. do 2014. godine predočeno je u Tablici 2.

Razdoblje	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.	2. pol. 2014.
Broj krivotvorenih novčanica	156	508	307	554	289	574	186	584

Tablica 2. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja od 2011. do 2014.

U istom razdoblju registrirano je 140 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj smanjio za 27,5% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u istom razdoblju prošle godine.

Krivotvorine registrirane u drugom polugodištu 2014. količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačan oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojednostosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Edukativne letke i postere o zaštitnim obilježjima novčanica eura tiskala je na hrvatskom jeziku Europska središnja banka u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom, koja obavlja distribuciju na pisani zahtjev korisnika. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. siječnja – 30. lipnja 2014. ▶

Krivotvorene novčanice kuna

Od siječnja do lipnja 2014. iz optjecaja je ukupno izdvojeno 188 komada krivotvorenih novčanica kuna, što je pad od 47,0% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica registriranih u istom razdoblju 2013. godine te porast od 17,5% u odnosu na drugu polovinu 2013. godine.

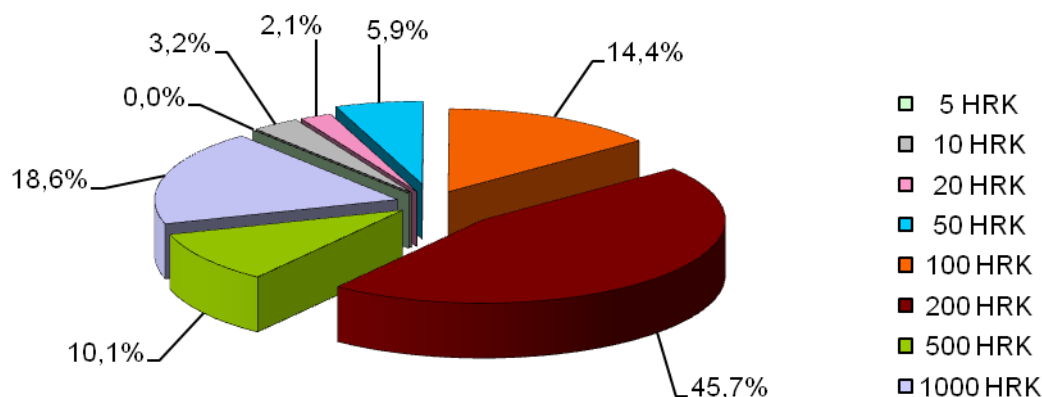
Uzevši u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2014. u optjecaju bilo 165,9 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1 komad krivotvorene novčanice kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2014. godine prikazano je u Tablici 1.

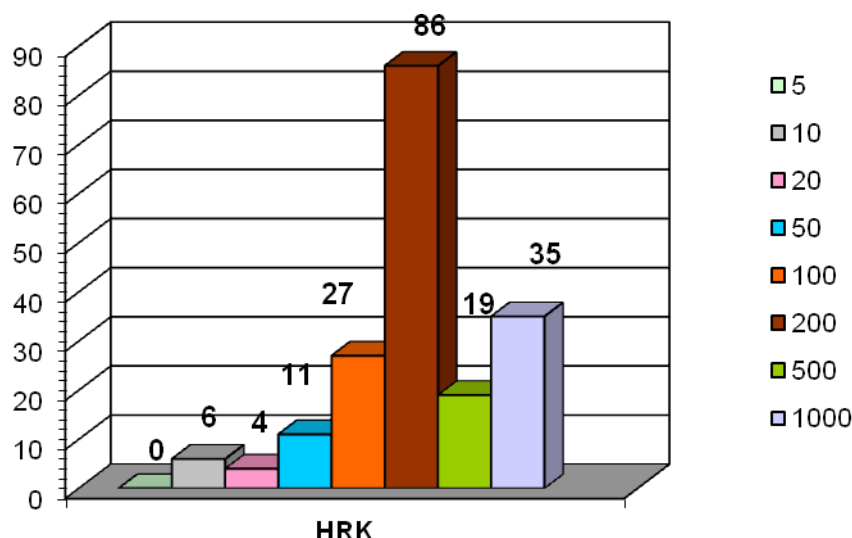
Razdoblje	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.
Broj krivotvorenih novčanica	178	183	261	160	155	355	160	188

Tablica 1. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2014.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica od siječnja do lipnja 2014. krivotvorine kuna s ukupno registriranih 188 komada čine udio od 44,0%. Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 86 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 45,7%, te novčanica od 1000 kuna, na koju se odnosi 35 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 18,6% (grafikoni 1. i 2.).

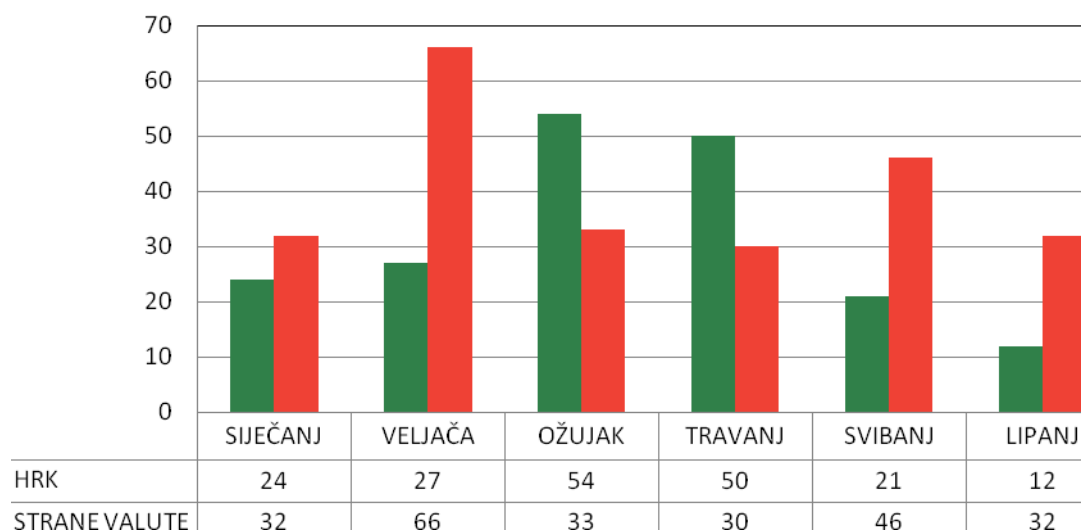


Grafikon 1. Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.



Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

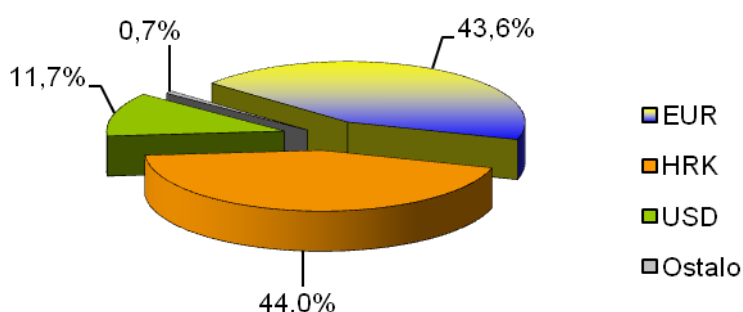
Apsolutni odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u prvoj polovini 2014. godine na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

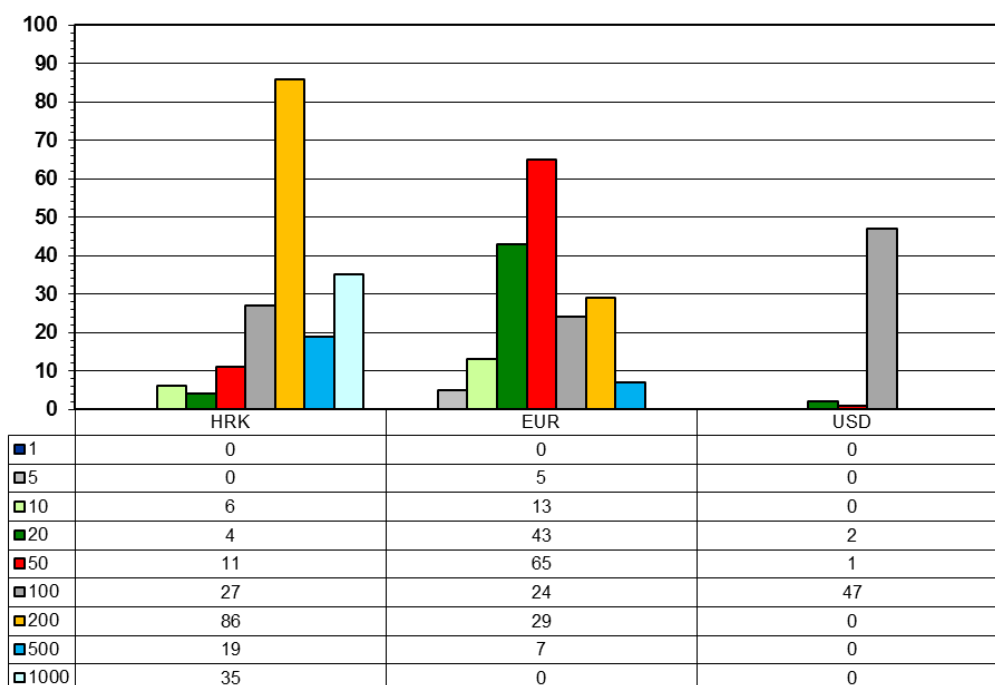
Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 427 komada krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, 44,0%, krivotvorenih novčanica kuna, slijede krivotvorene novčanice eura, s udjelom od 43,6%, te krivotvorine američkih dolara, s udjelom od 11,7% (Grafikon 4.). Ostalo, s udjelom od 0,7%, odnosi se na krivotvorene novčanice funte sterlinga (GBP) i srpskog dinara (RSD).



Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica kuna, eura i američkih dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura krivotvorenih novčanica prema valutama.



Grafikon 5. Krivotvorene novčanice prema valutama i apoenima otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

Od siječnja do lipnja 2014. registrirano je ukupno 186 komada krivotvorenih novčanica eura, što je smanjenje od 35,6% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. U usporedbi s drugim polugodištem 2013. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 574 komada krivotvorenih novčanica eura, broj registriranih krivotvorenih novčanica eura smanjio se za 67,6%.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske od 2010. do 2014. godine prikazano je u Tablici 2.

Razdoblje	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.
Broj krivotvorenih novčanica	989	156	508	307	554	289	574	186

Tablica 2. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2014.

U istom razdoblju registrirano je 50 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj povećao za 61,3% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica te valute evidentiranih u istom razdoblju prošle godine. U usporedbi s drugom polovinom 2013. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 193 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, broj registriranih krivotvorenih novčanica američkog dolara smanjio se za 74,1%.

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2014. godine količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama, ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. srpnja – 31. prosinca 2013. ▶

Krivotvorene novčanice kuna

Od srpnja do prosinca 2013. iz optjecaja je ukupno izdvojeno 160 komada krivotvorenih novčanica kuna što je porast od 3,2% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kuna registriranih u istom razdoblju 2012. godine te pad od 54,9% u odnosu na prvu polovinu 2013. godine.

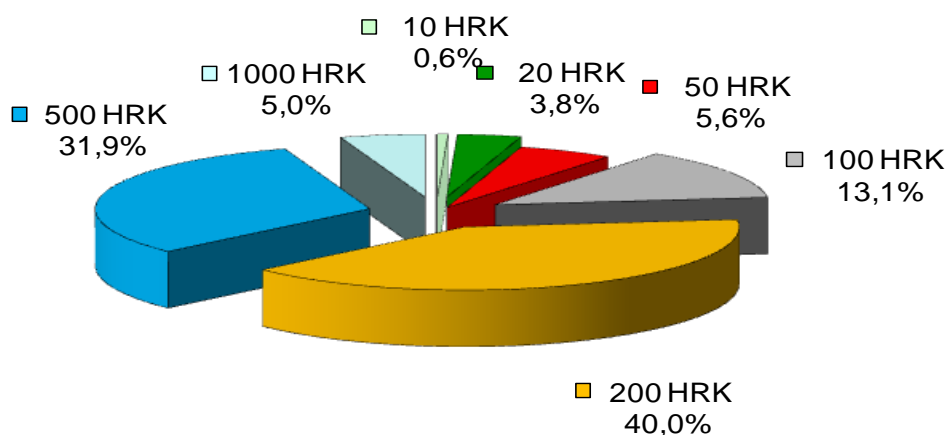
Uzevši u obzir da su prosječno u drugom polugodištu 2013. u optjecaju bila 172,0 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1 komad krivotvorene novčanice kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja u razdoblju od 2010. do 2013. godine predočeno je u Tablici 1.

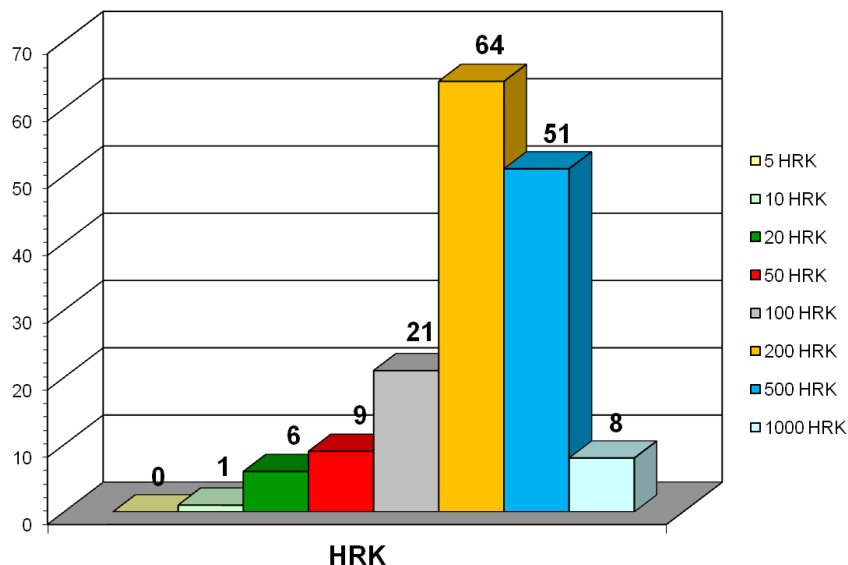
Razdoblje	1. pol. 2010.	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.
Broj krivotvorenih novčanica	186	178	183	261	160	155	355	160

Tablica 1. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2013.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica od srpnja do prosinca 2013. krivotvorine kuna s ukupno registriranih 160 komada čine udio od 16,7%. Najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 64 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 40%, te novčanica od 500 kuna, na koju se odnosi 51 komad registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 31,9% (Grafikon 1. i Grafikon 2.).

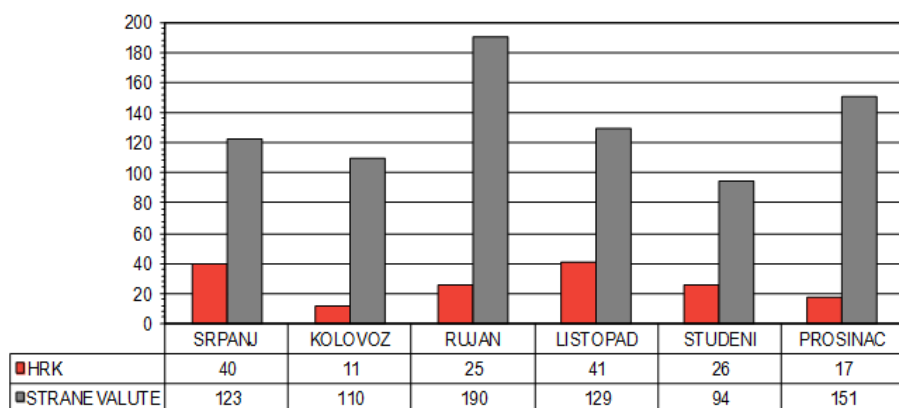


Grafikon 1. Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.



Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

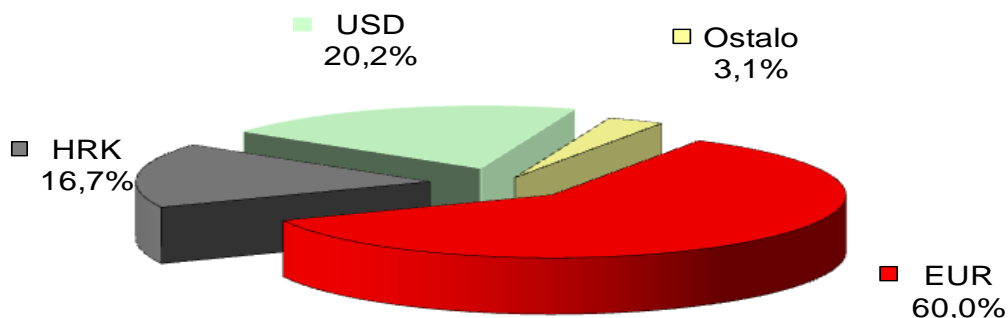
Odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u drugoj polovini 2013. godine (Grafikon 3.) na mjesečnoj razini prikazuje kako su strane valute konstantno bile registrirane u znatno većem broju.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

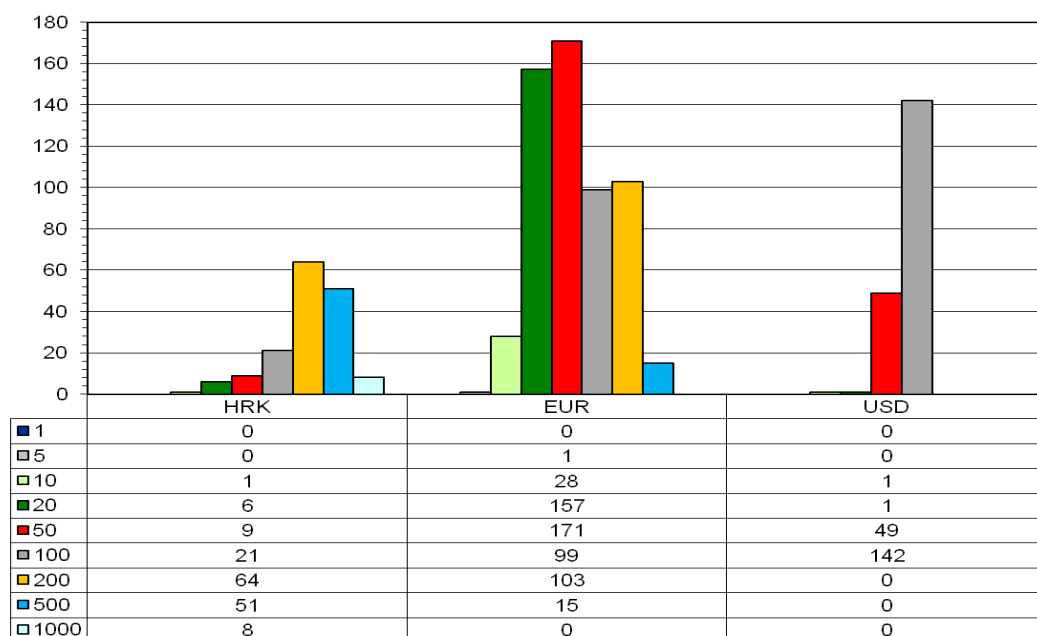
Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 957 komada krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, 60%, krivotvorenih novčanica eura, slijede krivotvorene novčanice američkih dolara, s udjelom od 20,2%, te krivotvorine kuna, s udjelom od 16,7% (Grafikon 4.). Ostalo, s udjelom od 3,1% odnosi se na krivotvorene novčanice konvertibilnih maraka (BAM), funta sterlinga (GBP) i zlota (PLN).



Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica eura, kuna i američkih dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura krivotvorenih novčanica prema valutama.



Grafikon 5. Krivotvorene novčanice prema valutama i apoenima otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

Od srpnja do prosinca 2013. registrirana su ukupno 574 komada krivotvorenih novčanica eura, što je povećanje od 3,6% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. U usporedbi s prvim polugodištem 2013. godine, kada je iz optjecaja izdvojeno 289 komada krivotvorenih novčanica eura, broj registriranih krivotvorenih novčanica eura porastao je za 98,6%.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2010. do 2013. godine predočeno je u Tablici 2.

Razdoblje	1. pol. 2010.	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.
Broj krivotvorenih novčanica	282	989	156	508	307	554	289	574

Tablica 2. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica eura od 2010. do 2013.

U istom razdoblju registrirana su 193 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj povećao za 227,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. U usporedbi s prvom polovinom 2013. godine, kada je iz optjecaja izdvojen 31 komad krivotvorenih novčanica američkog dolara, broj registriranih krivotvorenih novčanica američkih dolara porastao je nešto više od pet puta.

Krivotvorine registrirane u drugom polugodištu 2013. godine količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većih razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru „OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI“ opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke .

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

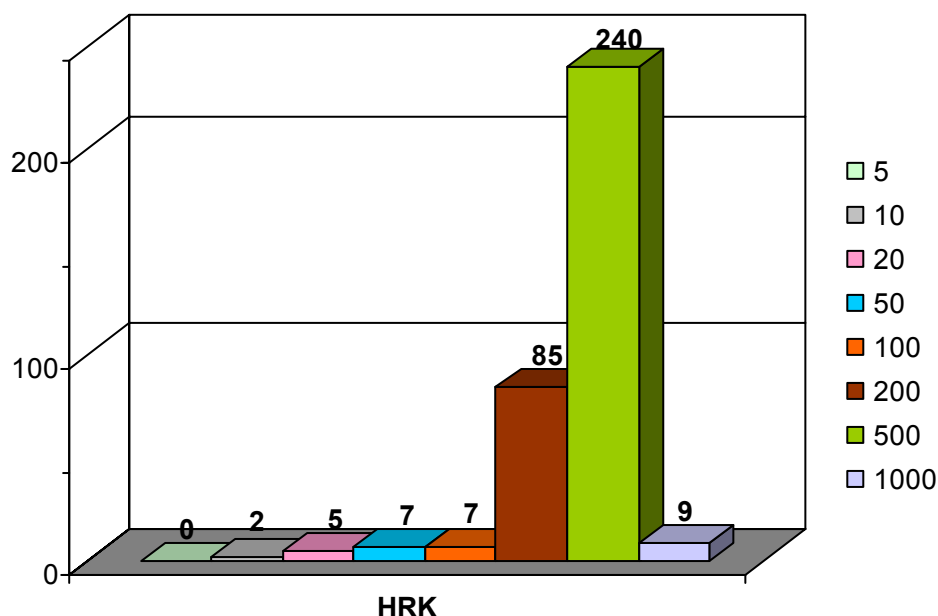
◀ 1. siječnja – 30. lipnja 2013. ▶

Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do lipnja 2013. registrirano je ukupno 355 komada krivotvorenih novčanica kuna, što je porast od 129% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kuna registriranih u drugoj polovini 2012. godine, kada je registrirano 155 komada krivotvorenih novčanica kuna.

U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je registrirano 160 komada krivotvorenih novčanica kuna, broj registriranih krivotvorenih novčanica kuna porastao je za 121,9%.

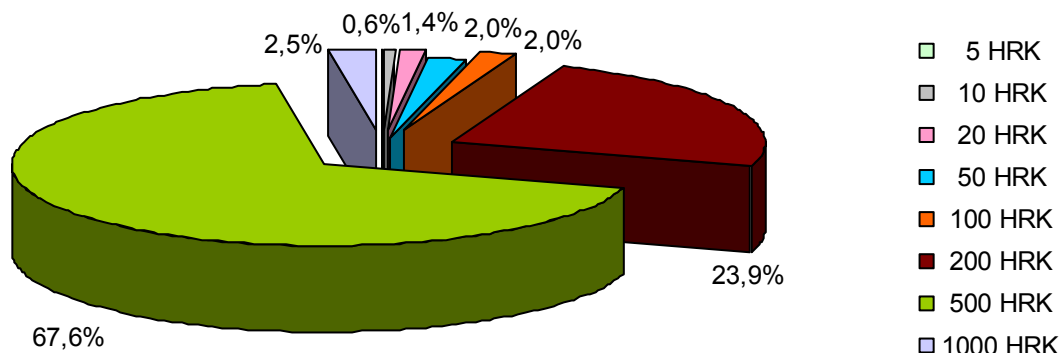
U Grafikonu 1. prikazan je broj komada registriranih krivotvorenih novčanica kuna po apoenima.



Grafikon 1. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2013.

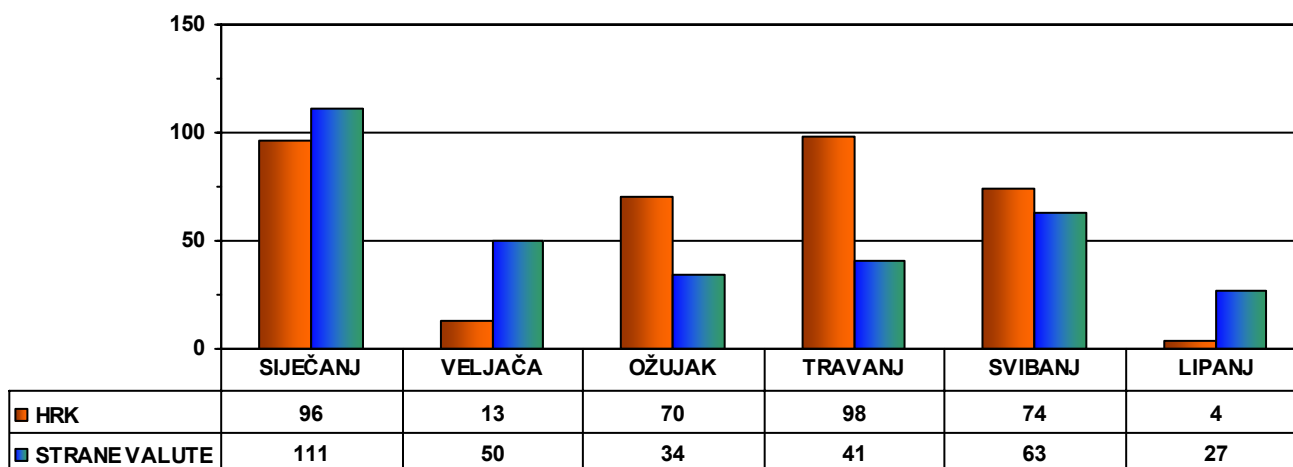
U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica krivotvorine kuna s ukupno registriranih 355 komada čine udio od 52,1%. Grafikon 2. prikazuje udio pojedinih apoena u ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica kuna za navedeno razdoblje te je iz njega vidljivo da je najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila novčanica od 500 kuna, na koju se odnosi 240 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 67,6%.

Na osnovi navedenih podataka i uzme li se u obzir da je prosječno u prvoj polovini 2013. u optjecaju bio 161,1 milijun komada novčanica kuna, može se ustvrditi da su na milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirana prosječno dva komada krivotvorenih novčanica kune.



Grafikon 2. Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2013.

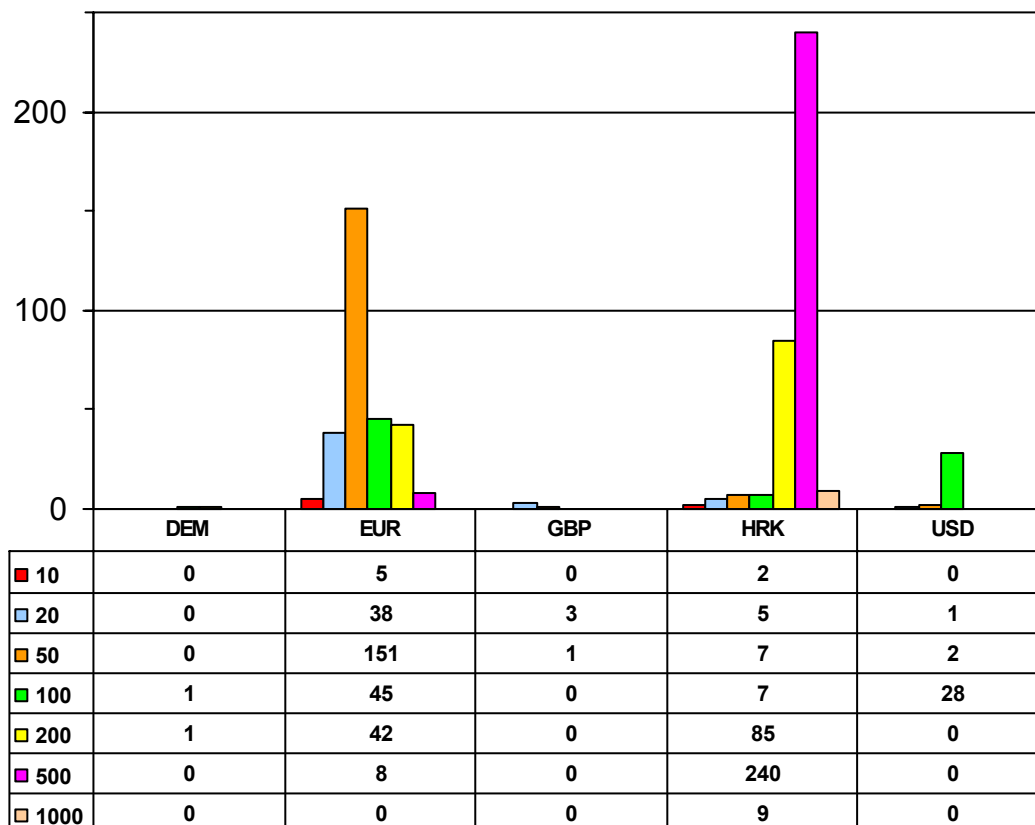
U Grafikonu 3. prikazan je odnos registriranih krivotvorenih novčanica domaće valute u odnosu na krivotvorene novčanice stranih valuta na mjesečnoj razini za prvu polovinu 2013. godine. Porast broja krivotvorenih novčanica domaće valute u odnosu na broj registriranih krivotvorenih novčanica stranih valuta vidljiv je na mjesečnoj razini za ožujak, travanj i svibanj.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane po mjesecima od 1. siječnja do 30. lipnja 2013.

Krivotvorene novčanice stranih valuta

Grafikon 4. prikazuje broj komada evidentiranih krivotvorenih novčanica stranih valuta u odnosu na evidentirane krivotvorene novčanice kuna te apoensku strukturu krivotvorenih novčanica po pojedinoj valuti.



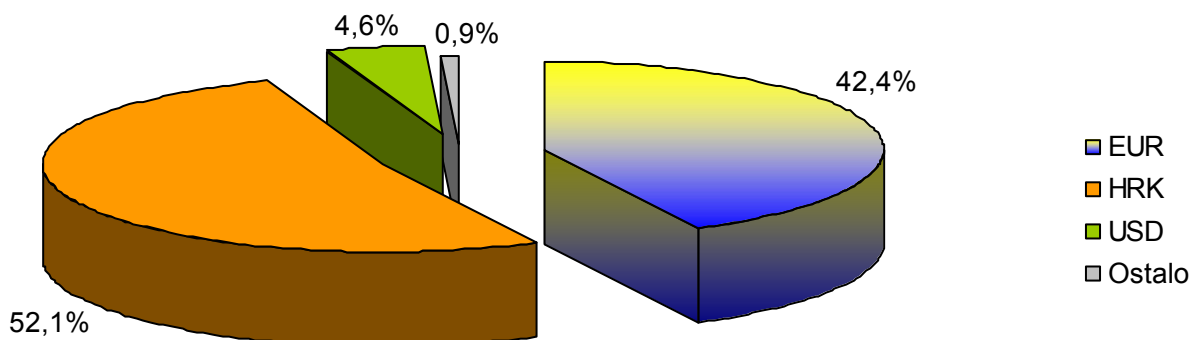
Grafikon 4. Krivotvorene novčanice po valutama i apoenima otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. siječnja do 30. lipnja 2013.

U ukupnoj količini od 681 komada registriranih krivotvorenih novčanica najveći je broj, od 355 komada, krivotvorenih novčanica kuna, a zatim slijede krivotvorene novčanice eura, u količini od 289 komada, te krivotvorine američkog dolara, s 31 primjerkom krivotvorina.

Od siječnja do kraja lipnja 2013. registrirano je ukupno 289 komada krivotvorenih novčanica eura, što je pad od 47,8% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u drugoj polovini 2012. godine, kada su analizirana 554 komada krivotvorenih novčanica eura otkrivenih u optjecaju. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je registrirano 307 komada krivotvorenih novčanica eura, broj registriranih krivotvorenih novčanica eura smanjio se za 5,9%.

U istom razdoblju registriran je 31 komad krivotvorenih novčanica američkog dolara, što je pad od 47,5% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u drugoj polovini 2012. godine, kada je analizirano 59 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara. Istodobno, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je registrirano 50 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, broj registriranih krivotvorenih novčanica američkog dolara pao je za 38%.

Udio krivotvorenih novčanica navedenih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica izražen je postotnom vrijednošću u Grafikonu 5.



Grafikon 5. Udio krivotvorenih novčanica po valutama u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2013.

Skupinu Ostalo s ukupno šest komada krivotvorina u Grafikonu 5. čine krivotvorene novčanice njemačke marke (DEM) i funte sterlinga (GBP), s pripadajućim brojem komada i apoenskom strukturom kako je navedeno u tablici Grafikona 4.

Krivotvorine registrirane u prvoj polovini 2013. godine količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni kod specijaliziranih institucija ni kod javnosti, a nisu izazvale niti financijsku štetu većih razmjera.

Uzimajući u obzir činjenicu da je vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

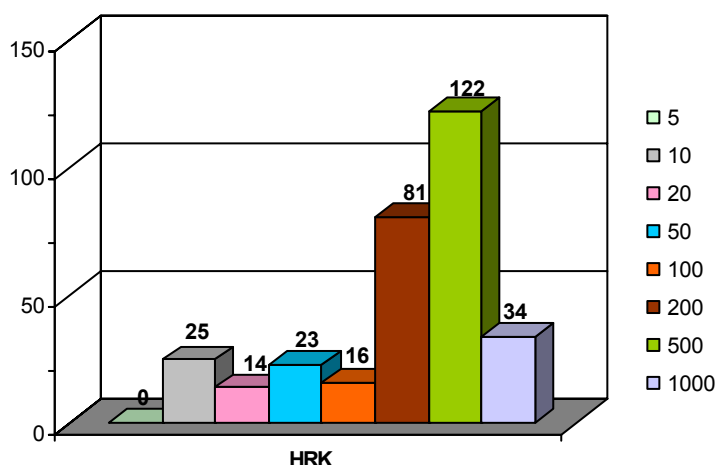
STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. siječnja – 31. prosinca 2012. godine ▶

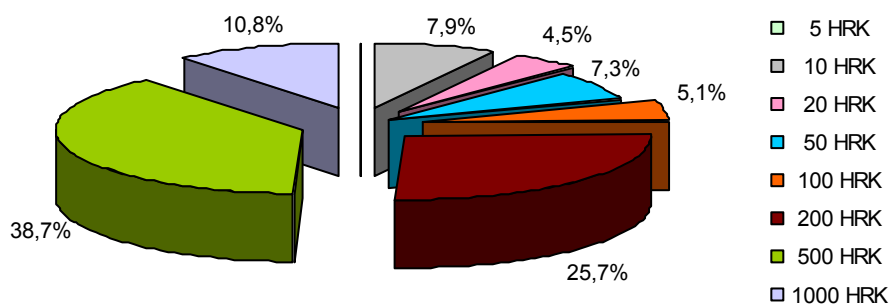
1.1. Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do prosinca 2012. registrirano je ukupno 315 komada krivotvorenih novčanica kuna, što je smanjenje od 29,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kuna registriranih u 2011. godini, u kojoj su registrirana 444 komada krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju. Ukupna nominalna vrijednost registriranih krivotvorenih novčanica kuna u navedenom razdoblju iznosi 114.480,00 kn. U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica krivotvorine kuna s ukupno registriranih 315 komada čine udio od 24,1%.

U Grafikonu 1. daje se pregled broja komada krivotvorenih novčanica kuna i udio pojedinih apoeni u ukupnom broju krivotvorenih novčanica kuna za navedeno vremensko razdoblje.



Grafikon 1. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012.

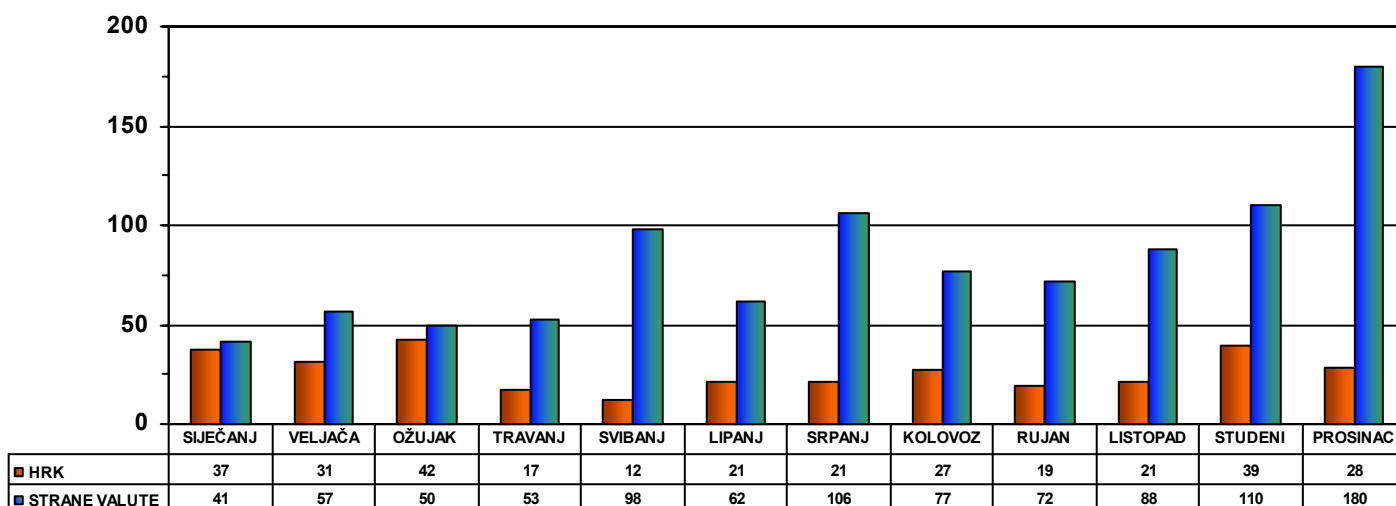


Grafikon 2. Udio pojedinih apoeni u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012.

U Grafikonu 2. vidljivo je da je u promatranom razdoblju najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila novčanica od 500 kuna na koju otpadaju 122 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 38,7%.

Na osnovi navedenih podataka, a uzevši u obzir da je tijekom 2012. u optjecaju bilo prosječno 161,4 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da su na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirana 2 komada krivotvorenih novčanica kuna.

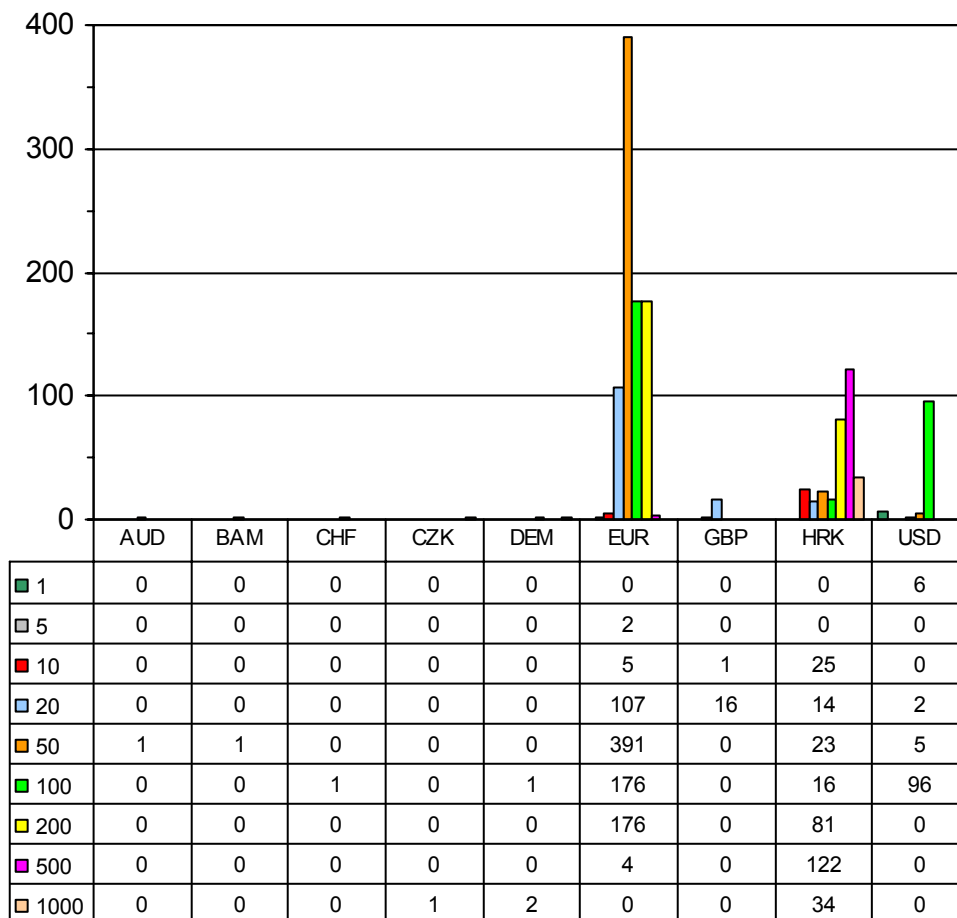
U Grafikonu 3. prikazane su količine registriranih krivotvorenih novčanica domaće valute u odnosu na krivotvorene novčanice stranih valuta na mjesečnoj razini za 2012. godinu.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012.

1.2. Krivotvorene novčanice stranih valuta

Grafikon 4. prikazuje broj komada evidentiranih krivotvorenih novčanica stranih valuta u odnosu na evidentirane krivotvorene novčanice kuna te apoenku strukturu krivotvorenih novčanica po pojedinoj valuti.



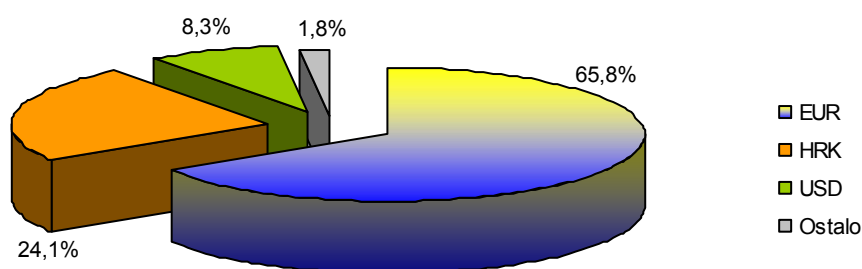
Grafikon 4. Krivotvorene novčanice prema valuti i apoenu otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012.

U ukupnoj količini od 1309 komada registriranih krivotvorenih novčanica najveći je broj, 861 komad, krivotvorenih novčanica eura, a zatim slijede krivotvorene novčanice kuna, u količini od 315 komada te krivotvorine američkog dolara sa 109 primjeraka krivotvorina.

Od siječnja do prosinca 2012. registriran je ukupno 861 komad krivotvorenih novčanica eura, što je povećanje od 29,7% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u 2011. godini, u kojoj su registrirana 664 komada krivotvorenih novčanica eura otkrivenih u optjecaju.

U istom razdoblju registrirano je 109 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, što je pak smanjenje ukupne količine za gotovo tri puta u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u 2011. godini, u kojoj je registrirano 313 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara.

Udio krivotvorenih novčanica navedenih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica izražen je postotnom vrijednošću u Grafikonu 5.



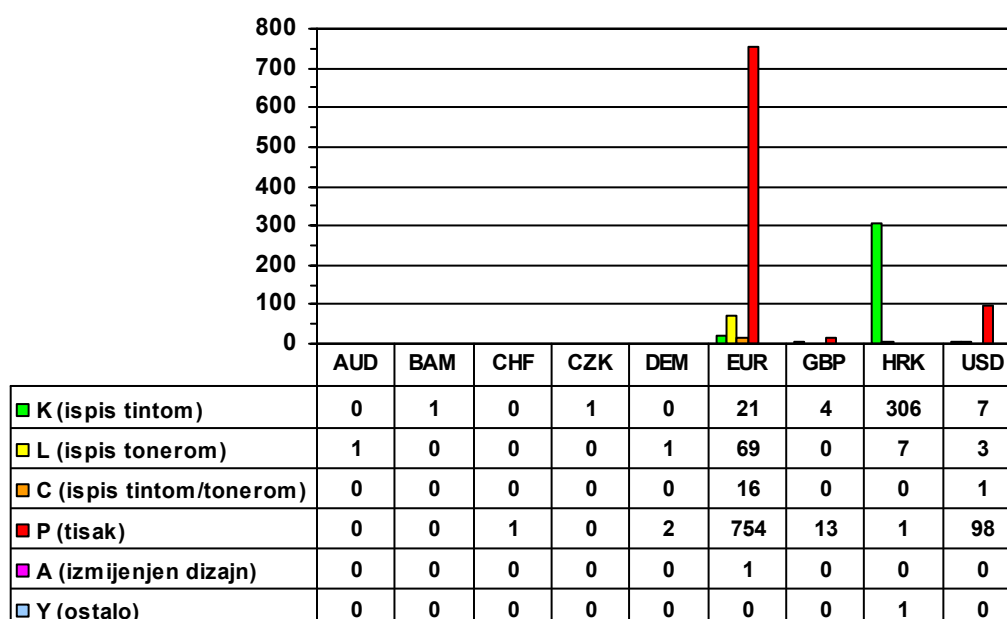
Grafikon 5. Udio krivotvorenih novčanica prema valuti u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012.

Skupinu Ostalo s ukupno 24 komada krivotvorina u Grafikonu 5. čine redom krivotvorene novčanice: australskog dolara (AUD), konvertibilne marke (BAM), švicarskog franka (CHF), češke krune (CZK), njemačke marke (DEM) i funte sterlinga (GBP), s pripadajućim brojem komada i apoenskom strukturom kako je navedeno u tablici Grafikona 3.

Količina od ukupno 994 komada registriranih krivotvorenih novčanica stranih valuta u 2012. povećana je za 62 komada, odnosno 6,6% u odnosu na 2011. kada su registrirana 932 komada krivotvorenih novčanica stranih valuta.

1.3. Tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica

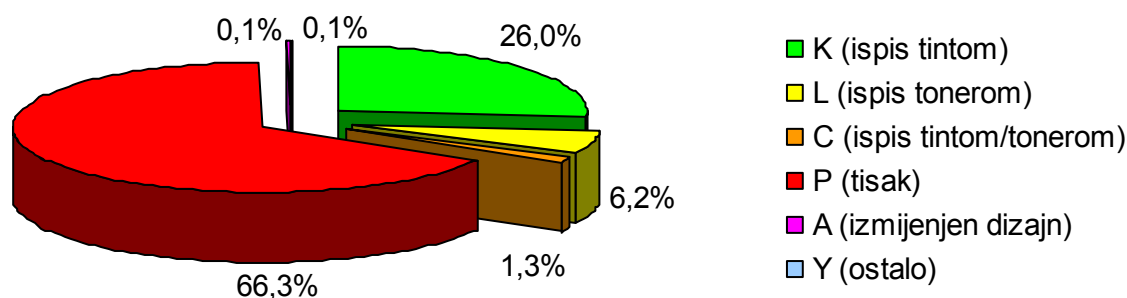
Grafikon 6. prikazuje tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica po valutama za navedeno razdoblje.



Grafikon 6. Tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica po valutama otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012.

U ukupnoj količini od 1309 krivotvorenih novčanica, a prema podacima iz Grafikona 7., količinu od 869 komada odnosno udio od 66,3% čine krivotvorine otisnute tiskarskim tehnikama (plošni i duboki tisak), a količinu od 340 komada odnosno udio od 26% krivotvorene novčanice ispisane tintom. Količinu od 17 komada odnosno udio od 1,3% tvore krivotvorine ispisane tintom ili tonerom ili kombinacijom tih dviju tehnika te količinu od 81 komada krivotvorine ispisane samo tonerom s udjelom od 6,2%. Najmanje udjele od 0,1% čine krivotvorine izmijenjenog dizajna i krivotvorine reproducirane ostalim metodama koje su klasificirane neovisno o stvarnoj tehnici izrade.

Potrebno je naglasiti da se tehnike reprodukcije P (tisak) i C (ispis tintom/tonerom) uvijek odnose na zajedničke klase krivotvorenih novčanica, što podrazumijeva veće izrađene količine i dobru, vrlo dobru ili opasnu kvalitetu izrade, dok se ostale tehnike reprodukcije odnose na nacionalne klase krivotvorenih novčanica izrađenih u manjoj količini i loše ili osrednje kvalitete izrade.



Grafikon 7. Udio pojedine tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i registriranih od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012.

Od ukupno 861 komada registriranih krivotvorina eura, 755 komada odnosno 87,7% prema kvaliteti izrade ocijenjeno je kao dobro ili vrlo dobro, što znači da je prepoznavanje takvih krivotvorina otežano, posebno od strane javnosti.

Krivotvorine kuna u 98,4% slučajeva izrađene su u lošoj kvaliteti koja ne bi trebala stvarati zabune kod javnosti.

Uzme li se u obzir činjenica da je vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.



*Statističko izvješće o registriranim krivotvorinama novčanica i kovanog novca kuna i stranih valuta
1. siječnja – 31. prosinca 2012. godine*

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

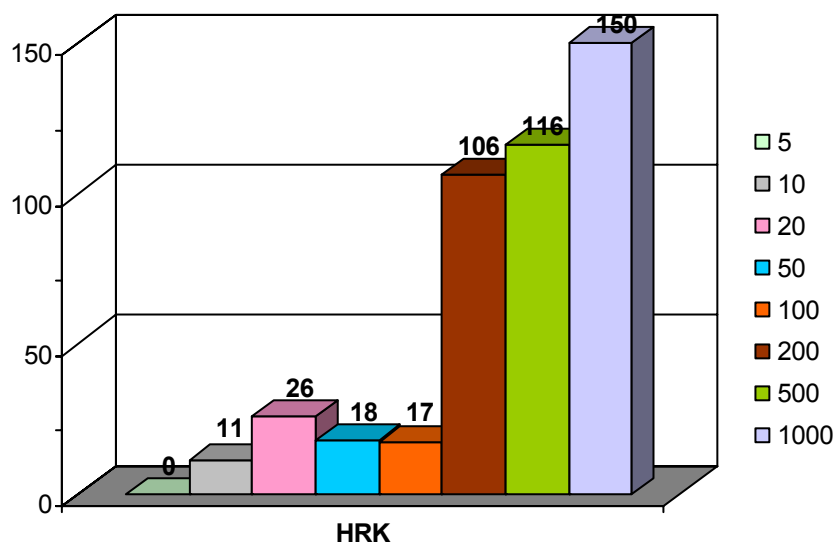
◀ 1. siječnja – 31. prosinca 2011. ▶

1.1. Krivotvorene novčanice kune

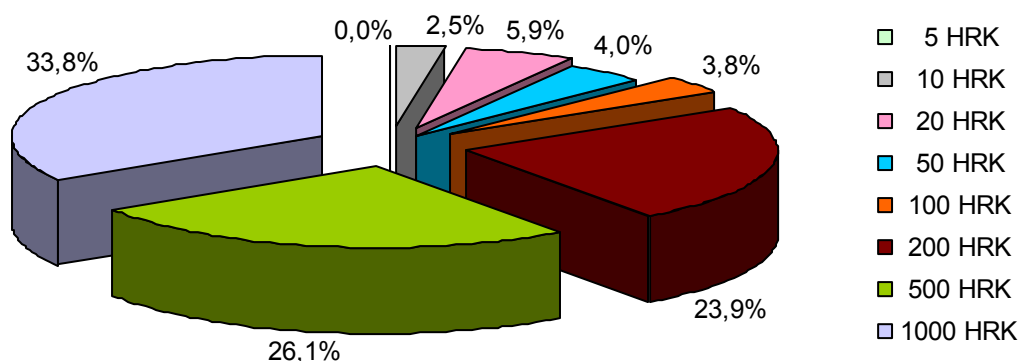
Od siječnja do prosinca 2011. u optjecaju su registrirana ukupno 444 komada krivotvorenih novčanica kuna, što je porast od 22% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kuna registriranih u 2010. godini, kad ih je bilo 364.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica krivotvorine kuna s ukupno registriranih 444 komada čine udio od 32,3%.

U Grafikonu 1. prikazan je broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima.



Grafikon 1. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.



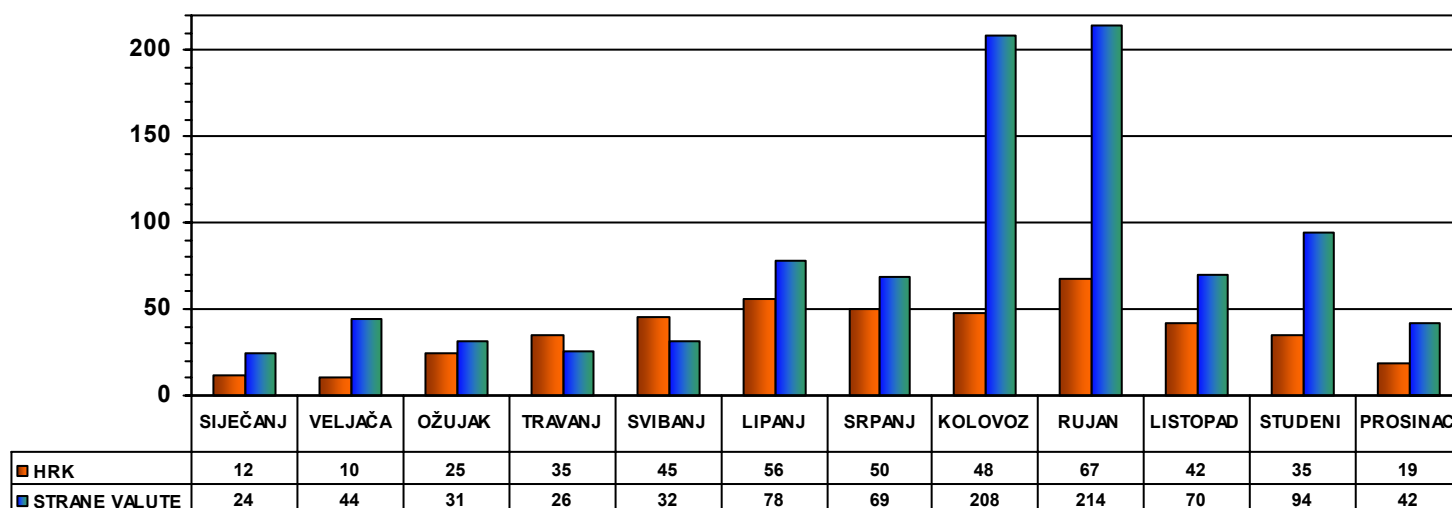
Grafikon 2. Udio pojedinih apoeni u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.

Grafikon 2. prikazuje udio pojedinih apoen u ukupnom broju evidentiranih krivotvorenih novčanica kuna za navedeno razdoblje te je iz njega vidljivo da je najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila novčanica od 1000 kuna, na koju se odnosi 150 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 33,8%.

Na osnovi navedenih podataka i uzme li se u obzir da je tijekom 2011. godine u optjecaju bilo prosječno 155,3 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da su na milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirana tri komada krivotvorenih novčanica kuna.

Ukupna nominalna vrijednost registriranih krivotvorenih novčanica kuna u navedenom razdoblju iznosi 232.430,00 kuna.

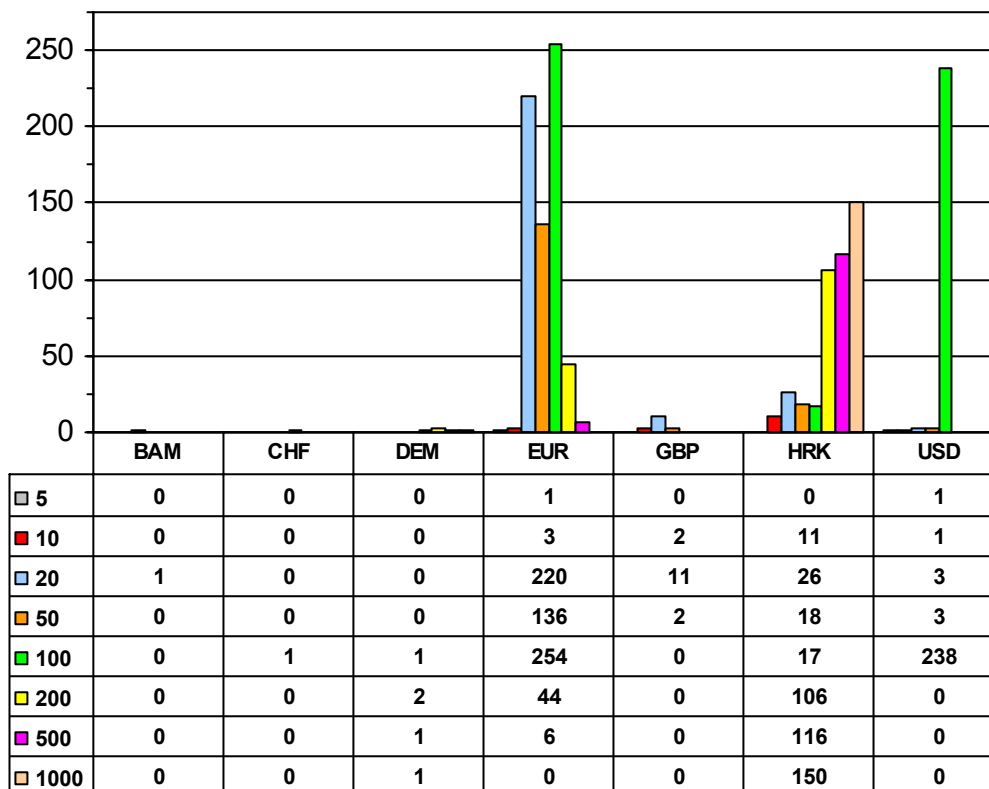
U Grafikonu 3. prikazana je količina registriranih krivotvorenih novčanica domaće valute u odnosu na krivotvorene novčanice stranih valuta na mjesečnoj razini za 2011. godinu.



Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane po mjesecima od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.

1.2. Krivotvorene novčanice stranih valuta

Grafikon 4. prikazuje broj komada evidentiranih krivotvorenih novčanica stranih valuta u odnosu na evidentirane krivotvorene novčanice kuna te apoensku strukturu krivotvorenih novčanica po pojedinoj valuti.



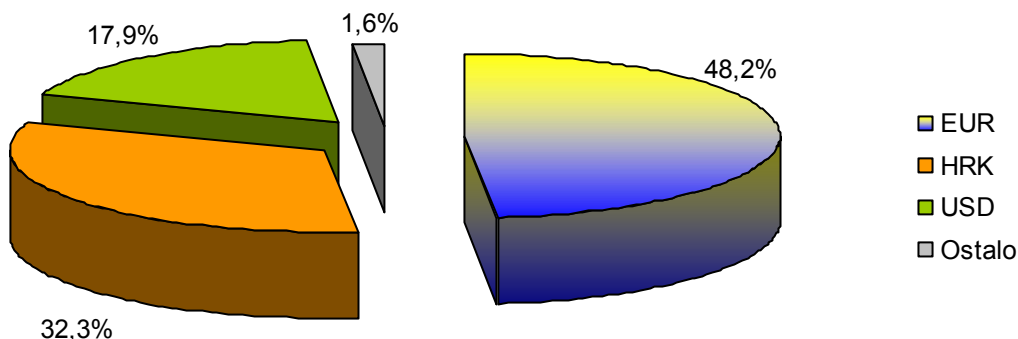
Grafikon 4. Krivotvorene novčanice po valutama i apoenima otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.

U ukupnoj količini od 1376 komada registriranih krivotvorenih novčanica najviše je krivotvorenih novčanica eura, 664 komada, a zatim slijede krivotvorene novčanice kuna, u količini od 444 komada, te krivotvorine američkog dolara s 246 primjeraka krivotvorina.

Od siječnja do prosinca 2011. registrirana su ukupno 664 komada krivotvorenih novčanica eura, što je pad od 47,8% u odnosu na broj evidentiran u 2010. godini, kada je u optjecaju registriran 1271 komad.

U istom su razdoblju registrirana 246 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, što je pak porast od 89,2% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u 2010. godini, kada ih je bilo 130.

Udio krivotvorenih novčanica navedenih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica izražen je postotnom vrijednošću u Grafikonu 5.

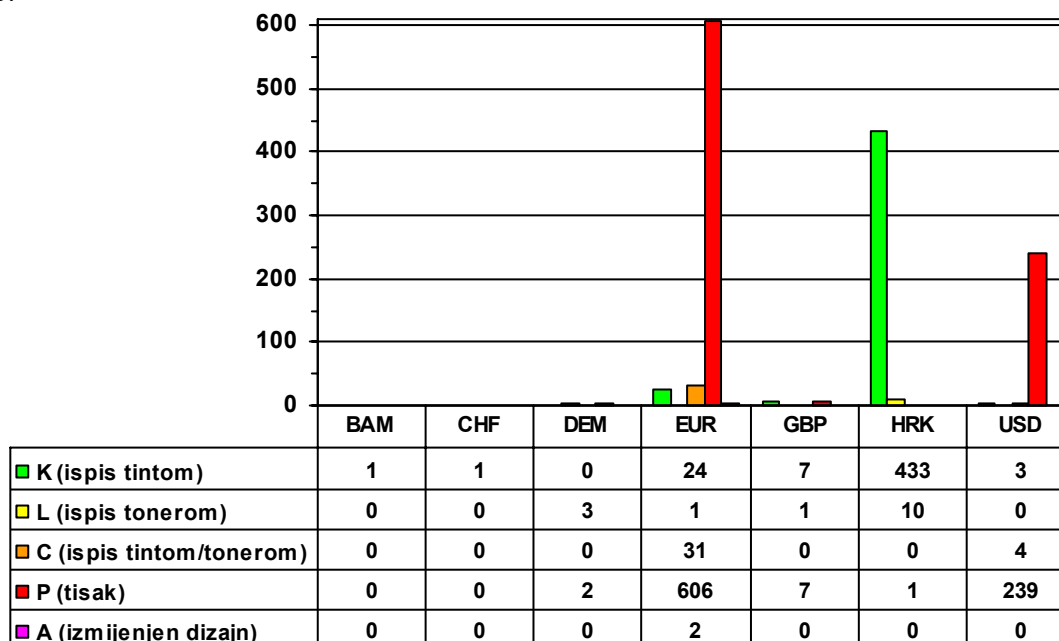


Grafikon 5. Udio krivotvorenih novčanica po valutama u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.

Skupinu Ostalo s ukupno 22 komada krivotvorina u Grafikonu 5. čine redom krivotvorene novčanice: konvertibilne marke (BAM), švicarskog franka (CHF), njemačke marke (DEM) i funte sterlinga (GBP), s pripadajućim brojem komada i apoenskom strukturom kako je navedeno u tablici Grafikona 4.

1.3. Tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica

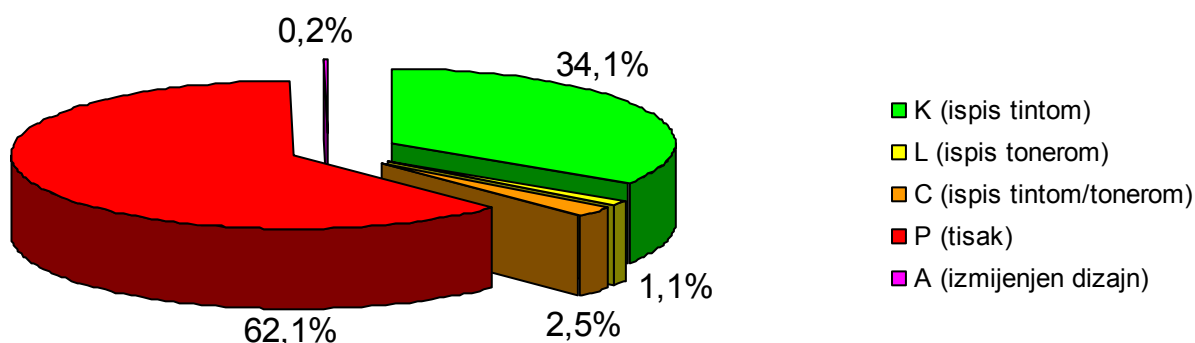
Grafikon 6. prikazuje tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica po valutama za navedeno razdoblje.



Grafikon 6. Tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica po valutama otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.

U ukupnoj količini od 1376 krivotvorenih novčanica, a prema podacima iz Grafikona 7., količinu od 855 komada odnosno udio od 62,1% čine krivotvorine otisnute tiskarskim tehnikama (plošni i duboki tisak), a količinu od 469 komada ili udio od 34,1% krivotvorene novčanice ispisane tintom. Količinu od 35 komada odnosno udio od 2,5% imaju krivotvorine ispisane tintom ili tonerom ili kombinacijom tih dviju tehnika te količinu od 15 komada krivotvorine ispisane samo tonerom, s udjelom od 1,1%. Najmanji udio od 0,2% čine krivotvorine izmijenjenog dizajna koje se klasificiraju neovisno o tehnici izrade u količini od dva komada.

Potrebno je naglasiti da se tehnike reprodukcije P (tisak) i C (ispis tintom/tonerom) uvijek odnose na zajedničke klase krivotvorenih novčanica, što podrazumijeva veće izrađene količine i dobru, vrlo dobru ili opasnu kvalitetu izrade, a ostale se tehnike reprodukcije odnose na nacionalne klase krivotvorenih novčanica izrađenih u manjoj količini i loše ili osrednje kvalitete izrade.



Grafikon 7. Udio pojedine tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i registriranih od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.

Napominjemo da skupinu krivotvorenih novčanica dobre kvalitete izrade čine većinom krivotvorene novčanice eura s udjelom od 70,9% i američkog dolara s udjelom od 27,2% te stoga pozivamo da se rukovanje navedenim i svim ostalim valutama obavlja s dužnom pozornošću.

Skupinu krivotvorina loše kvalitete izrade čine pretežno krivotvorene novčanice kune s udjelom od 94,3%, najčešće bez imitacije zaštitnih obilježja, pa one ne bi trebale zbunjivati javnost, pogotovo ne zaposlenike institucija ili tvrtki kojima je poslovanje gotovim novcem osnovna djelatnost, kao ni prodavače.

Uzimajući u obzir činjenicu da je vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

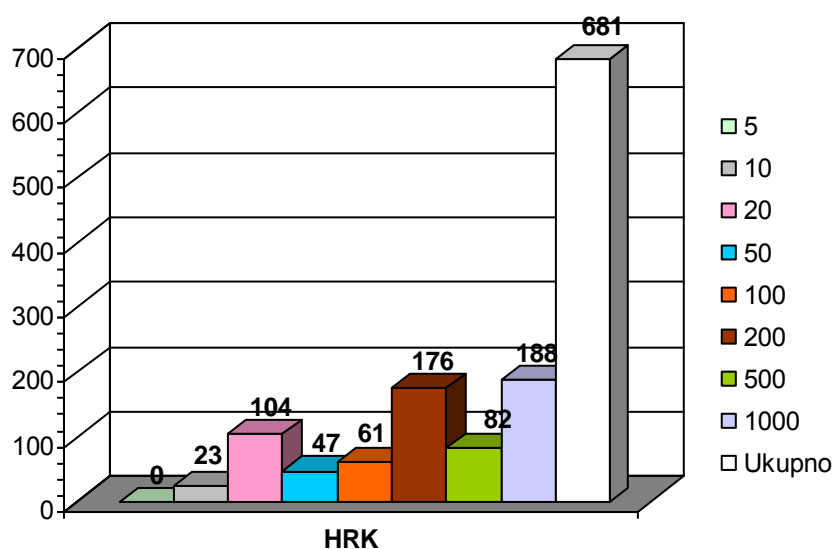
STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. siječnja – 31. prosinca 2010. ▶

1.1. Krivotvorene novčanice kune

Od siječnja do prosinca 2010. evidentiran je ukupno 681 komad krivotvorenih novčanica kuna, što je porast od 14% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kuna evidentiranih u istom razdoblju 2009., kada ih je bilo 597 komada.

U Grafikonu 1. daje se pregled broja komada registriranih krivotvorenih novčanica kuna po apoenima.

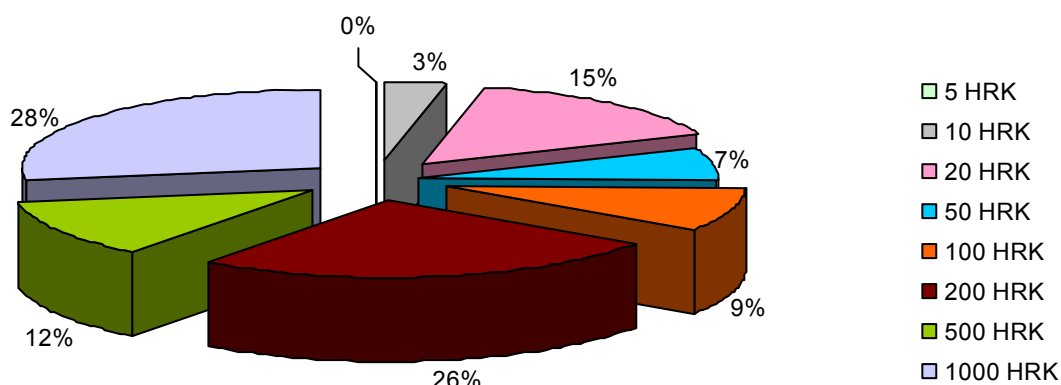


Grafikon 1. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima evidentiranih od 1. siječnja do 31. prosinca 2010.

Grafikon 2. prikazuje udio pojedinih apoeni u ukupnom broju evidentiranih krivotvorenih novčanica kuna za navedeno razdoblje, iz kojeg je vidljivo da na apoene od 200 i 1000 kuna otpadaju ukupno 364 komada primjeraka krivotvorina ili 54%.

Sve evidentirane krivotvorine od 200 kuna, u ukupnoj količini od 176 komada, registrirane su u optjecaju, a odraz su činjenice da je novčanica od 200 kuna najviše zastupljena u optjecaju (41,0 mil. komada ili 28%).

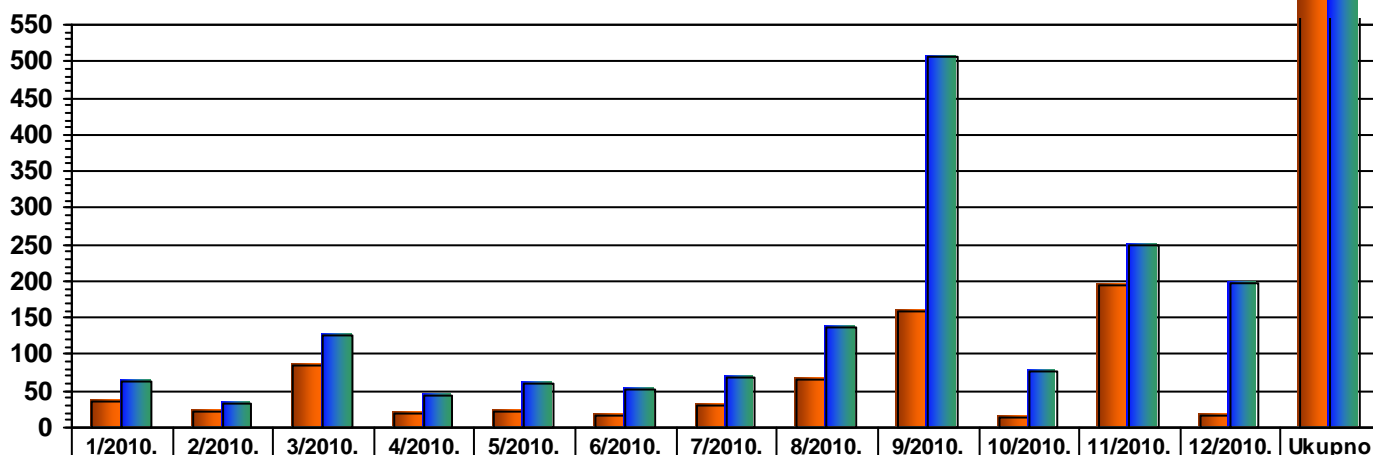
Kod evidentiranih krivotvorina od 1000 kuna, u ukupnoj količini od 188 komada, u optjecaju je registrirano 20 komada, dok je 168 komada zaplijenila policija u postupku suzbijanja krivotvorina.



Grafikon 2. Udio pojedinih apoena u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna analiziranih od 1. siječnja do 31. prosinca 2010.

Na osnovi navedenih podataka, a uzevši u obzir da je krajem prosinca 2010. u optjecaju bilo 145,2 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da su na milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentirana četiri komada krivotvorenih novčanica kuna.

U prikazu evidentiranih krivotvorenih novčanica po mjesecima vidljivo je da je, u odnosu na ukupnu količinu, tijekom razdoblja lipanj – rujan (razdoblje od četiri mjeseca), u doba turističke sezone, registrirano ukupno 40% krivotvorina kuna odnosno 47% krivotvorina stranih valuta.

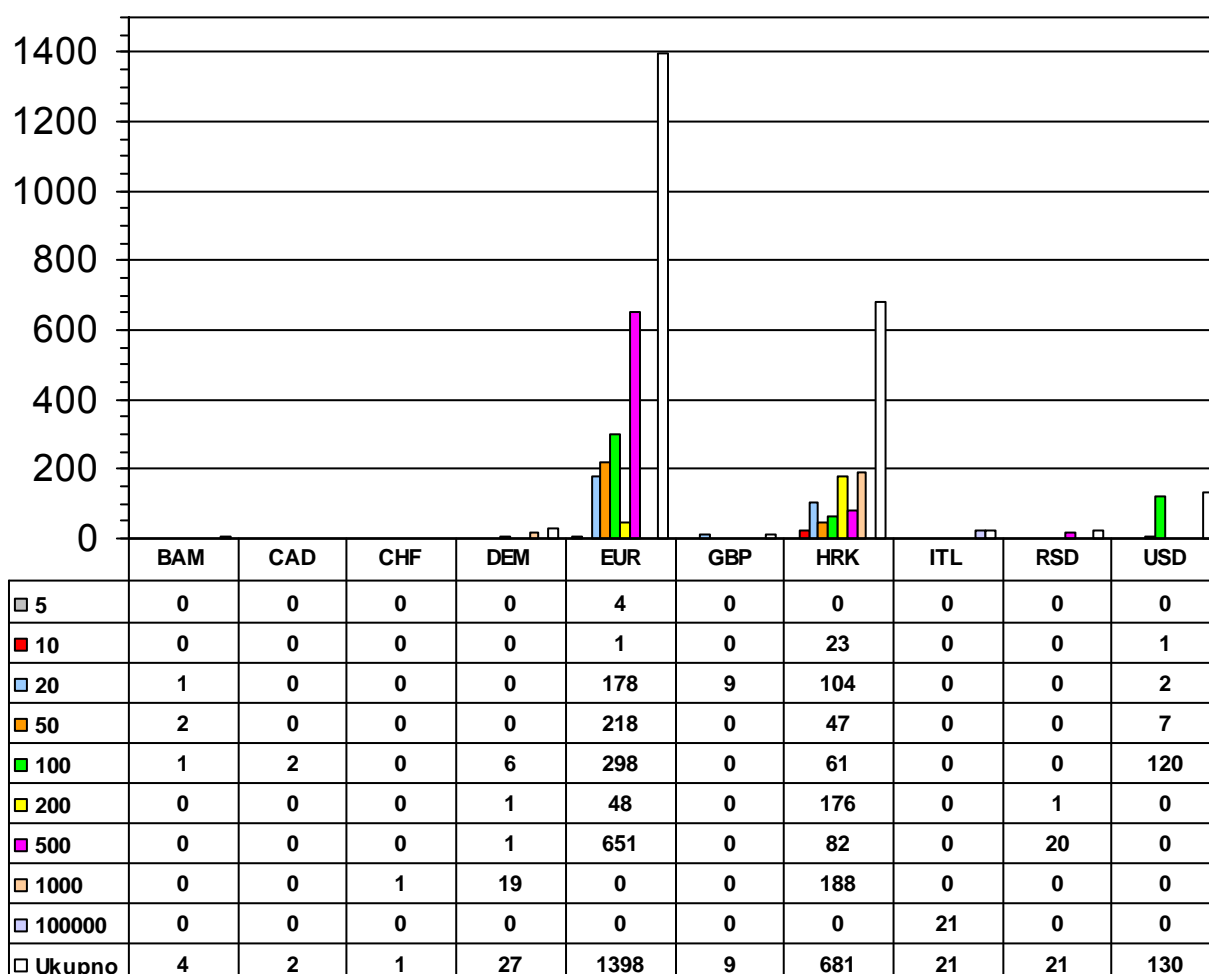


Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta registrirane mjesečno od 1. siječnja do 31. prosinca 2010.

1.2. Krivotvorene novčanice stranih valuta

U Grafikonu 4. prikazan je broj komada evidentiranih krivotvorenih novčanica stranih valuta u odnosu na evidentirane krivotvorene novčanice kuna te apoenska struktura krivotvorenih novčanica po pojedinoj valuti.

Grafikon 4. Krivotvorene novčanice evidentirane od 1. siječnja do 31. prosinca 2010.

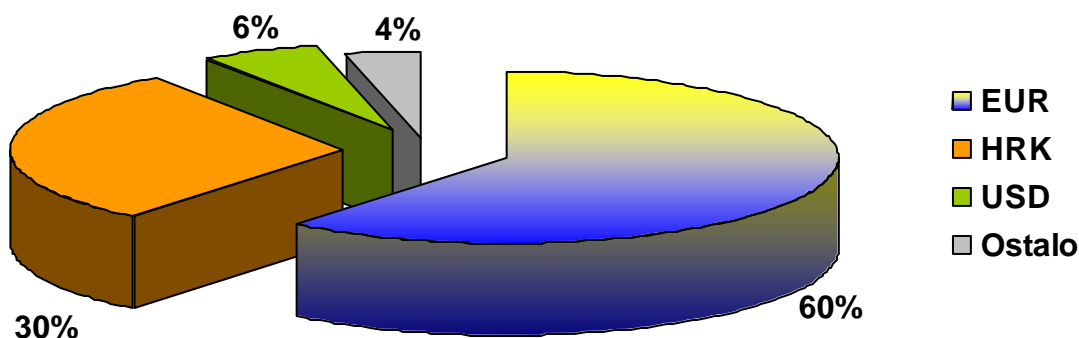


Od ukupno 2294 komada registriranih krivotvorenih novčanica najveći broj, 1398 komada, odnosi se na euro, potom slijede krivotvorene novčanice kuna u količini od 681 komad te krivotvorene novčanice američkog dolara u količini od 130 komada.

Porast evidentiranih krivotvorenih novčanica eura u 2010. u odnosu na 2009., kada je evidentirano 888 komada, iznosi 57%. Znatn porast broja evidentiranih krivotvorina eura posljedica je prevara s krivotvorenim apoenom od 500 eura, zbog kojih je na osnovi četiriju zahtjeva za vještačenje zaprimljeno 647 komada krivotvorina navedenog apoena ili 46% ukupno evidentirane količine krivotvorina eura.

Evidentiranih krivotvorina novčanica američkog dolara u 2010. (130 komada) bilo je podjednako kao u 2009. godini (135 komada).

Udio krivotvorenih novčanica navedenih valuta u ukupnoj količini registriranih krivotvorenih novčanica iskazan je postotnom vrijednošću u Grafikonu 5.

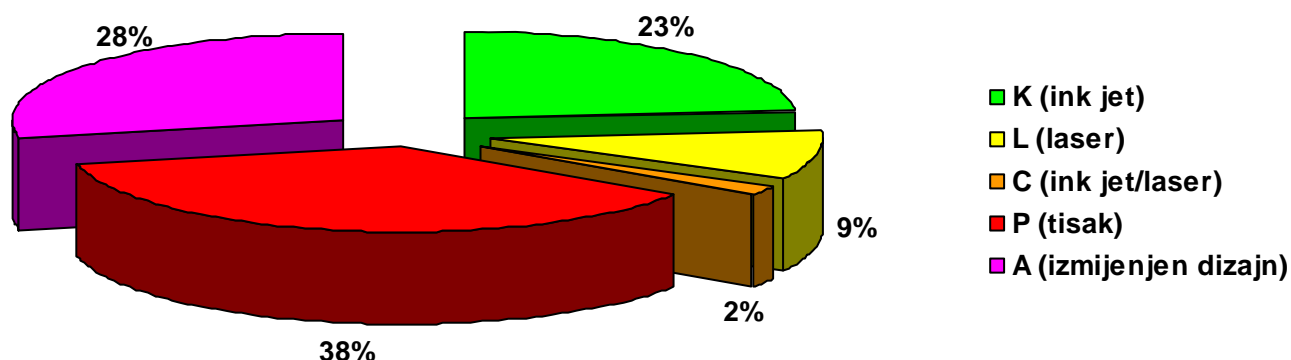


Grafikon 5. Udio krivotvorenih novčanica EUR, HRK i USD u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica registriranih od 1. siječnja do 31. prosinca 2010.

Skupinu Ostalo u Grafikonu 5. čine redom krivotvorene novčanice: bosanske marke (BAM), kanadskog dolara (CAD), švicarskog franka (CHF), njemačke marke (DEM), funte sterlinga (GBP), talijanske lire (ITL) i srpskog dinara (RSD), s pripadajućim brojem komada i apoenskom strukturom kako je navedeno u Grafikonu 4.

1.3. Tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica

U ukupnoj količini krivotvorenih novčanica, a prema podacima iz Grafikona 6., udio od 38% čine krivotvorine otisnute tiskarskim tehnikama (plošni i duboki tisak). Prema istim podacima 23% krivotvorenih novčanica ispisano je na ink jet pisačima, a 9% na laserskim pisačima, dok udio od 2% imaju krivotvorine koje su izrađene jednom od tih dviju tehnika. Udio od 28% odnosi se na krivotvorene novčanice izmijenjenog dizajna izrađene različitim tehnikama izrade.



Grafikon 6. Udio pojedine tehnike reprodukcije krivotvorenih novčanica registriranih od 1. siječnja do 31. prosinca 2010.

Uzimajući u obzir činjenicu da je vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.